

Moja vsak četrtek in vsak petek poštino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 din., za leto 16 din., četrta leta 8 din. Izven Jugoslavije 66 din. Naročnina se pošilja na upravnstvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon Interurban št. 115.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Zelo radi se ne vračajo. Upravičeno sprejema naročila, inserate in reklamacije. Člene inšpektor po dopisih. Za vsakega oddaja primeren popis. Nesplošne reklamacije so poštne proste. Čekovni račun pošnega urada Ljubljana št. 10.000. Telefon Interurban št. 115.

25. številka.

MARIBOR, dne 4. junija 1925.

59. letnik.

Bolgarska žaloigra.

Od Stambolijskega do Cankova. — Bolgarski kmet in delavec v rokah sofijskih trinogov. — Dežela krvi, nasilja in podivjane gospodke.

Ko je kmetijski vodja Aleksander Stambolijski spodbil bolgarskega carja Ferdinanda Koburškega ter se na to sprijaznil z vladavino njegovega sina Borisa, je bila zapečaten usoda zemljoradniškega gibanja, kajti od tistega dne je bila sleherna politična in socialna pridobitev bolgarskega kmeta in delavca v trajni nevarnosti. Carska dinastija ali rodbina Koburg — ne samo, da ni bolgarskega pokolenja, temveč nemškega — je zakrivila naredno nesrečo Bolgarije, ker se je moralo to slovansko ljudstvo vsled njenih spletk in častiteljnosti političnih petolizcev (ministrski predsednik Radoslavov) postaviti v svetovni vojni ob stran onih sil, ki so vojno na vsej črti izgubile. Zalosten izid svetovne vojne za Bolgarijo je bil namenjen v prvi vrsti delavnemu ljudstvu, ki je bilo prisiljeno, odplačevati grehe propalega vladarja in njegovih svetovalcev z ogromnimi reparacijskimi plačili in dajatvami. Bolgarsko meščanstvo, zlasti v Sofiji, je bilo vsled koburško-nemškutarske politike več ali manj prožeto prusaškega duha in zato se ni čuditi, da se je to meščanstvo po polomu svoje politike skril v mišje luknje javnega življenja, med tem pa so morali poklicani voditelji ljudstva prevzeti vladno in vso odgovornost za — nepovzročeno polomijo!

Aleksander Stambolijski je bil velik prvobornik za pravice bolgarskega delovnega ljudstva, toda temu moču je manjkalo nekaj najdragocenejših izkušenj. — Bil je odkrit, ni poznal hinavščine in njegove državne ter zakonodajne reforme so se odlikovale po gotovi ostrini. Stambolijski je hotel temeljito spremeniti celokupno socialno obličje bolgarskega ljudstva, vendar se pri tem svojem polu ni oslanjal na širše plasti sofijskega in pokrajinskega izobraženstva; preveč ga je obvladovala kmetijska nezaupljivost in tako je nastal med kmeti in delavci na eni ter inteligenco na drugi strani nepremostljiv prepad. Vsa znamenja so kazala, da Bolgarija po tej poti dolgo ne bo hodila in da bo prišlo do krvavega obračuna. Vojaški krogi namreč niso bili s »prekucuskimi reformami« Stambolijskega prav nič zadovoljni, višek pa je dosegla ta mržnja takrat, ko je zemljoradniška vlada izmenjala vojaško obveznost s splošno delovno obveznostjo v korist države. Sofija je bila glava proti ljudstvu naperjene politične kače in ker je car Boris, tresoč se za svoj prestol, videl v silni moči in ugledu kmetijskega voditelja veliko nevarnost za di-

nastijo Koburg, je tudi on na lihem pristal na peklen-ske osnove meščanskih krogov.

9. junija 1923.

Vse priprave so bile izvedene do najmanjših posameznosti in 9. junija 1923, — v tistih dneh je bival Stambolijski izven prestolice, v rojstnem kraju Slavovica — je bilo v Sofiji dano znamenje za vstajo proti vladi in režimu. Protirevolucija je spričo vladne neopreznosti, žal, uspela, Stambolijskega so v njegovi ožji domovini ubili in car Boris, ki se je tedaj nahajal v svojem letovišču v Vranji, je še naslednjega dne poveril sestavo nove vlade vseučiliškemu profesorju Aleksandru Cankovu, človeku, o katerem so razbojnali listi novega režima nekako tolažilno vest, da je Cankov mož, ki se nikdar pečal aktivno s politiko, a da je sprejel ta poziv iz golega »patriotizma in ljubezni do Bolgarije«, ki da jo želi nazaj privedi na pota zakonitosti, reda, miru in socialne ter stanovske strpnosti. . . .

Cankov na delu!

Aleksander Cankov je bil, vsaj v prvi dobi svoje vlade, krut in neusmiljen napram pristašem padlega režima, ali njegove maščevalne naklepe je koval pravzaprav general Lazarov, voditelj vojaškega odbora za strmoglavljenje kmetijske vlade. V istem času so po vsej Bolgariji, kjer je divjala prava meščanska vojna, poubili na stotine nedolžnih kmetov in delavcev ter sploh vsakogar, ki se je drznil izustiti najmanjšo kritiko nove strahovlade. Vse to je bilo delo Sofije, katere se je Stambolijski tako ogibal in ki jo je nekoč imenoval Sodomo Bolgarije.

Delovno ljudstvo je bilo poraženo, kmet je moral spravljati svoje poljske prideleke in ni imel več časa, niti odpornosti za kak revolucionaren poizkus: medtem je inteligenca zasedla vse postojanke ter učvrstila svoj položaj tudi v inozemstvu. Politični begunci iz vrst zemljoradniške stranke so skušali v Beogradu, v Pragi in drugih središčih Srednje Evrope ustanoviti uspešno protipropagando, ali bolgarski sosede (med njimi tudi naša vlada Pašiča in Pribečevića) so že poprej gledali početje Stambolijskega kot nekako »agrarno-boljševiško« stvar in vsi ti — Rumuni v prvi vrsti! — so si nekam oddahnili, ko je dobila Bolgarija vlado »njihovega« sestava. »Delavci in kmetje so pa med tem uvideli, da ni druge rešitve v njih težkem položaju, kakor: ustanovitev »enotne fronte« kmetov in delavcev. Vlada Cankova je uvidela, da bi ji mogel enotni nastop delovnega ljudstva prej ali slej izpodkopati siguren temelj, zato se je z novo silo vrgla na zatiranje vsakršne opozicije. Vojaški krogi so izdelali posebne načrte, kako bi se s silo udušilo vsako protivladno gibanje. Razumljivo je torej, da

so v takem neznosnem položaju pričeli misliti mnogi pristaši opozicije na izvedbo atentatov proti vladnim osebam. Vladni agenti so ubijali zemljoradnike doma in na tujem; pod njihovimi streli je padel tudi Daskalov v Pragi. Prišel je krvavi obračun. Tako je prišlo do ogromnega atentata v katedrali sv. Nedelje v Sofiji, kjer je bil napad s peklenjskimi stroji namenjen carju Borisu, celokupni vladi in vsem vodilnim osebam današnje uradne Bolgarije. Namen se je ponesrečil. Vlada je ostala nepoškodovana in tistega dne, ko je Cankov napovedal v sobranju (parlamentu) krvavi obračun z vsemi nasprotniki vlade, je postal general Lazarov tudi dejanski in na zunaj diktator Bolgarije. Pregarjanja so se pričela na veliko. Zunanji minister Kalfov je hitel razlagati vladam v Beogradu, v Bukarešti in na zapadu, da sili »boljševiška nevarnost« bolgarsko vlado k energičnim korakom. Istočasno so zahtevali, da se jim dovoli imeti do nadaljnjega 10.000 mož nad v mirovni pogodbi dovoljenim številom vojaštva. Beogradska vlada, ki se je držala napram Cankovu spočetka zelo hladno, malodane sovražno, je pozneje našla v Sofiji na vladi enako misleče ljudi, to je protiljudska, nazadnjaška in nasilna vlada Cankova se je Pašiču zdela kot primerni konto v njegovih političnih računih.

Sofija v znamenju vislice . . .

Posredne in neposredne krivce na atentatu pri katedrali Sv. Nedelje je dala vlada nemudoma poloviti in na sofijskih ulicah so se vršili obupni prizori, kakor jih ljudstvo ne pomni. Dočim sta Minkov in Jankov, nekdanja častnika in pristaša opozicije, plačala izvedbo svojega načrta s svojim življenjem, in sicer v srditi borbi z vladno policijo, so bili advokat dr. Fridman, Kojeva, in cerkovnik Zagorski pred vojaškim sodiščem obsjeni na smrt na vešalih. Koliko jih je vlada — med tujim mnogo nedolžnih — dala podaviti in postreliti v ječa, redi danes še ne vé. Veleznačilno pa je za današnje oblaščilke dejstvo, kako so usmrtili »glavne krivce« Fridman, Kojeva in Zagorskega. Obesili so jih spričo vsakega človeka in siloma na morišče privedene šolske mladine. Obsojenci so se mirno podali v smrt, zagotavljajoč, da so nedolžni. Da bi obsojence še pred celim ljudstvom, celo pred smrtjo osmešili, so določili za rablje trinoge, raztrgane in umazane cigane. Fridman mu v trenutku, ko mu je cigan zadržal vrv okoli vrše dejal: »Le dobro napravi, sem ti pustil lepo rino . . . «

V teh besedah je zapopadana bol celega bolgarskega ljudstva. Težko je reči, da-li bo krenila Bolgarija na pot notranjega miru in sprave. Zeleti bi bilo, da se ti slovanski bratje osvobodijo usodnega režima, se-

LISTER.

Zgodbe napoleonskega vojaka.

Francoski pisal Brokmann-Chatrian; preložil Al. B.

10. nadaljevanje.

Cebedej s svojim orlovim nosom, sivimi očmi in tenkimi ustnicami ni bil pohlevna duša. Stopil je pred huzarja in ga vprašal:

»Kaj ste rekli?«

»Pravim, da pospravite slamo, a hitro — ali razumeš, rekrut?«

Bil je star vojak z brki in gosto, rdečo, kratko, ostrizeno brado. Cebedej ga je zgrabil za brado, a oni mu je priložil zaušnico. Kljub temu je Cebedej ostalo v roki precej kocin. Ker je prepil privabil mnogo ljudi, je zagrozil huzar:

»Rekrut, jutri boš slišal o meni.«

»Dobro«, je odgovoril Cebedej, »bomo videli. Tudi vi boste slišali o meni.«

Potem je takoj prišel k meni povedat vso stvar. Ker sem vedel, da še motike ni znal sukati, sem se nehote bal za njega.

»Čuj, Cebedej«, sem rekel; »ker ne moreš uiti, ti ne preostaja drugega, nego starca prositi odpuščanja. Ti veterani so vsi hudi pretepači. Tega so se naučili v Spaniji, Egiptu in drugod. Verjemi mi to. Ako hočeš, ti posodim tolar, da mu plačaš steklenico vina — to ga potolaži.«

On pa je nagubančil čelo in ni hotel slišati ničesar.

»Predno se opravičim, se dam rajši takoj obesiti«, je rekel. »Ne zmeni mase za vse huzarje skupaj! Ako se zna dobro tepsti, pa imam jaz dolge roke in ostro sabljo, ki mu jo prav tako lahko zasadam v kosti, kot on meni v meso.«

Hud je bil zaradi zaušnice.

Takoj nato so prišli borilec Chary, korporal Fleury, Klipfel, Fürst in Leger. Vsi so pritrdili Cebedeju, in borilec je trdil, da zaušnico opere samo kri in da je častno za novince, biti se.

Cebedej je odgovoril, da se Pfalzburžani še nikdar niso bali puščanja, in da je pripravljen. Borilec je šel potem h kompanijskemu načelniku Florentinu, dobričini, kakršnega mu ni para. Bil je visok in suh, imel je raven nos in široka pleča in je bil pri bitki pri Eblani dobil križ častne legije. Stotniku se ni zdelo nič čudnega, da se dva bijeta zaradi zaušnice. Rekel je celo, da bo to za novince dober izgled, in če se Cebedej ne bo bil, ni vreden, da še dalje ostane v tretjem bataljonu šestega polka.

Jaz vso noč nisem zatisnil očesa. Slišal sem hropsti tovariša poleg sebe in si mislil: »Revež Cebedej, jutri večer ne boš več hropel!«

Groza me je bilo ležati poleg takega človeka. Proti jutru, ko sem bil nekoliko zadremal, sem naenkrat začutil mrzel pih. Odprl sem oči in kaj sem videl? Starega, rdečebadastega huzarja, ki je bil z naju potegnili odejo in zaklical:

»Hej, pokoncu, lenuh!«

Cebedej se je vzravnal in odgovoril:

»Spal sem, veteran.«

Ko je slišal besedo »veteran«, je hotel planiti na mojega tovariša, a dva dolga moža, ki sta mu bila za priči, sta ga zadržala. Sicer pa so bili tudi vsi Pfalzburžani pri roki.

»Bomo že videli . . . le hitro . . . hitro!« je kričal starec.

Cebedej pa se je počasi oblačil. Čez nekaj minut je vprašal:

»Ali nam bo dovoljeno, iti iz stanovanja?«

»Za ječo je dovolj prostora za dvoboje«, je odgovoril eden izmed huzarjev.

Bil je to s koprivami porasel obzidan prostor za ječo, kamor se je dobro videlo z oken našega stanovanja.

Cebedej je oblekel plašč ter rekel, obrnivši se k meni:

»Jože, in ti, Klipfel . . . vidva sta mož priči.«

Jaz pa sem odkimal.

»Potem pojdeš pa ti, Fürst«, je rekel nato.

In vsi skupaj so odšli po stopnicah.

Cebedej sem imel za izgubljenega. To me je hudo bolelo. Mislim sem si: »Glejte, ni še dovolj, da nas morijo Rusi in Prusi, zdaj so pričeli še naši.«

Vsa soba je stala pri oknih, le jaz sem obsedel zadaj na postelji. Čez pet minut sem bil bled kot smrt: slišal sem spodaj žvenketanje sabelj.

A to ni trajalo dolgo, kajti naenkrat je zaklical Klipfel: »Zaboden!«

Sam ne vem, kako sem prišel k oknu, a ko sem drugim pogledal čez rame, sem videl, da je huzar slonel ob steni, Cebedej pa se je pobiral od tal z okrvavljeno sabljo: med bojem je bil padel na kolena. Starec je bil s sabljo zamahnil predaleč in udaril preko njegove rame, on pa je bil svojo tisti hip huzarju porinil v telo. Da ni bil tako srečen in se izpodrnil, bi mu bil starec predrl srce.

Vse to sem bil videl z enim samim pogledom.

Huzar se je opotekel ob zid, priči sta ga držali pokoncu pod pazduhami. Cebedej, ki je bil ves prepaden, je gledal svojo sabljo, Klipfel pa mu je molil plašč.

Takoj nato nas je pozval bobnanje. Šli smo k reportu. Bilo je to 18. februarja. Še isti dan je prišlo povelje, naj se pripravimo za marš. Šli smo iz Frankfurta v Seligenstadt, kjer smo ostali do 8. marca. Vsi novinci so zdaj znali ravnati s puško in vežbati v četah. Iz Seligenstadta smo 9. marca odšli v Schweinheim, 24. marca 1813 pa se je bataljon združil z divizijo v Aschaffenburgu, kjer nas je pregledal maršal Ney.

Kompanijski stotnik se je imenoval Florentin, poročnik Bretonville, bataljonski poveljnik Gémeau, bataljonski adjutant Vidal, polkovnik Zapfel, brigadin general Ledouette in divizijski general Souham — to mora vedeti vsak vojak, da ne hodi okrog kakor slepec.

XI.

Dne 18. in 19. marca se je sneg pričel tajati. Med velikim pregledovanjem pri Aschaffenburgu na prostrani ravnini, odkoder se vidi Majna, kakor daleč sega oko, je deževalo neprestano od desete ure zjutraj do treh popoldne. Na levi strani smo imeli grad, v katerem so stanovalci zložno gledali z visokih oken, dočim smo mi imeli polne čevlje vode. Na desni strani je grgrala in se penila reka, a smo jo videli samo skozi meglo.

danjih trinogov in oblastnikov ter da bi se pripravila pot k zedinjenju v novi, demokratični, svobodoljubni in mirnemu razvoju posvečeni Jugoslaviji.

Opričniki.

Pred okroglo 400 leti se je pod ruskim carjem Ivanom Groznim ustvarila poleg celokupne državne oblasti še posebna garda, ki se je imenovala opričniki. Opričniki so si domišljevali, da so oni edini in pravi čuvarji cele Rusije, vse drugo je pa sumljivo, nezanesljivo in radi tega tudi njim popolnoma podvrženo na milost in nemilost. Zlorablajoč ime carja in države, so opričniki dolgo vrsto let strahovito divjali po Rusiji. Imeli so svojo voditelje, ki so si znali prilastiti najvišje oblasti nad narodom in državo. Opričniki so vse svoje nasprotnike ovajali kot zarotnike ter so jih ali kar sami pobili, ali pa so carja pripravili do tega, da jih je dal na strahovite načine mučiti in umoriti. Opričniki bi se še bogzna kako dolgo držali, da se niso začeli sami med seboj, tekmujoč za oblast in bogastvo, sovražiti in pobijati.

Staroruskim opričnikom se dajo danes prav dobro primerjati fašisti po raznih državah, pri nas tudi samostojni demokrati, ki imajo v sestavi svoje politične stranke še posebej fašiste, ki si nadevajo velepatritotične krinke in naslove ter sprejemajo v svoje vrste polkvarjene ljudi za nasilne čine s čim manjšo odgovornostjo. Naši samostojno-demokratiški opričniki proglasaajo sebe za državotvorce, patrijote in prave nacionaliste, vsem drugim pa podtikajo, da nimajo nobenega smisla za velike nacionalne ideje. Ko so si tako vzeli patent državotvorstva, pa kažejo z vsem svojim delom, da so vse prej kot državotvorci in demokratiški.

Od prvih dni, ko se je pojavila na oblasti pa do danes, rabi ta stranka vsa sredstva, ki z demokracijo in zapadno evropskim političnim načinom ne samo, da nimajo nobene skupnosti, ampak se morajo na vsak način smatrati tudi za skrajno škodljiva državi. Samostojni demokratiški opričniki sredstev ne izbirajo. Glavni cilj jim je dosega cilja: pridobiti oblast in jo obdržati. Ko so enkrat na oblasti, potem uredijo stvar tako, da ne delajo za državo, ampak da mora država delati za njih.

Samostojno-demokratiška stranka zaseda po možnosti vsa državno-upravna mesta s svojimi pristaši in se pri tem niti malo ne gleda na strokovno sposobnost, marveč samo na šaržo, ki jo posamezni opričnik zavzema v celi strankarski opričnini. Ko se mesta tako zasedejo, je seveda razumljivo, da se vsak tak oblastnik od občinskega pisarja pa navzgor do državnega podtajnika obnaša kot pravi paša v svojem področju.

Tudi agitacija te stranke je nekaj gnusnega. Kdor se vpiše v opričnino, dobi vsemogoče, kar po redu in po pravici ne bi mogel dobiti in splošne pravice vseh državljanov se od oblastnih mogotcev obravnavajo in delijo samo po strankarskem ključu.

Po celim kulturnem svetu je najtrdnjše utemeljeno in veljavno načelo, da je narod država. Narod državo tvori, izdržuje s svojim delom, narod ustvarja vrednosti, s svojo fizično močjo državo — narodno zajedništvo — in torej samega sebe tudi brani, na drugi strani je pa dolžnost oblasti in uprave, to je državnih uradnikov kot organov državne oblasti, da vse svoje moči in sile porabijo za dobro naroda. Ta načela so pa samostojno-demokratiški stranki brez vrednosti, pa naj ima še tako visoke naslove in nazive demokracije, državotvornosti

Da bi nas obdržali pri dobri volji, so poveljevali vsak hip: »K orožju!«

Maršal se je počasi bližal s svojim štabom. Cebedeja je tolažilo samo to, da bomo videli izmed vrlih mož najvrlejšega. Jaz pa sem si mislil: »Ako bi ga mogel videti doma, bi bilo žame večje veselje.«

Slednjič je prišel pred našo fronto. Še zdaj ga vidim pred sabo z velikim, od dežja premočenim klobukom, višnjevo, z vezenjem in redovi pokrito suknjo in velikimi čevlji. Bil je lep mož rdečkasto-plavih las, privihanega nosa in živrega pogleda ter je bil videti jako močan. Ponosen pa ni bil, kajti ko je jeznil mimo kompanije in je stotnik velel: »Dajte čast!«, se je hipoma obrnil na svojem velikem konja in zaklical na glas:

»Glej ga... Florentin!«

Stotnik se je vzravnal, nevedoč, kaj naj odgovori. Menda sta on in maršal med revolucijo skuzaj služila kot prostaka. Nazadnje je odgovoril stotnik:

»Da, maršal... Sebastijan Florentin!«

»Bogme, Florentin«, je odgovoril maršal ter iztegnil roko v tisto stran, kjer je morala biti Rusija, »veseli me, da te zopet vidim. Mislim, da si že pokopan tam gori.«

Vsa naša kompanija je bila vesela tega prizora. Cebedeja mi je rekel:

»To ti je mož! Glavo bi dal za njega.«

To je vse, kar li je ostalo v spominu o Aschaffenburgu.

Zvečer smo se k večerji vrnili v Schweinheim, mestce, ki je imelo dosti vina, konopelj in žita, in kjer nas je skoro vse gledalo postrani.

Po trije in štirje smo ležali po hišah ter imeli vsak dan meso, bodisi govedino, koštruna ali pa slanino. Domači kruh je bil izvrsten in vino tudi. A nekateri izmed nas, ki so mislili, da se bodo s tem pokazali kot veliki gospodje, so se delali, kakor bi se jim vse zdelo slabo. A so se motili, kajti slišal sem, kako so meščani govorili po nemško:

»Ti so sami berači. Ko bi jih kdo obiskal na Francoskem, bi v njih bajtah našel sam krompir.«

In res se niso motili, tako da sem si od takrat mislil že večkrat: kdor je pri drugih preizbirčen, je doma gotovo revež.

in naprednosti. Pri nas že ni stanu, ki ne bi bil občutil opričniškega nasilja samostojnih demokratov ter brezvestnega zametovanja vseh kulturnih in človeških načel od strani te nasilne in razdivjane družbe.

Po Pašičevi zaslugi so radikali s samostojnimi demokrati napravili nekak pakt, po katerem je ves prečanski svet samostojno-demokratiška opričnina, to je področje, ki je opričnikom predano na milost in nemilost. Samostojnim demokratom pa še to ni dovolj in so tudi preko tega oblastnega področja postavili nekaj svojih ljudi celo nad samimi radikalnimi ministri. Tako je državni podtajnik Wilder pravzaprav minister in pravi minister Maksimovič se nanj lahko jezi, obvelja pa končno le to, kar Wilder sklene, zlasti, če gre proti Slovincem in Hrvatoma.

Sedaj v dobi sporazuma ali vsaj sporazumevanja in razgovorjanja so samostojno-demokratiški opričniki še posebno nasilni. S svojim nasiljem zasledujejo dva cilja: Hrvate bi radi pognali nazaj v najostrejšo opozicijo, radikale — svoje vladne zaveznike — pa hočejo kompromitirati s svojim početjem. V »Domu«, sedanjem glasilu hrvatske seljaške politike, smo čitali te dni sledeči prav primerni in upravičeni odgovor na vse to: »Dokler radikali trpijo Pribečeviča v vladi, dokler mu dopustijo, da v prečanskih krajih dela kar hoče, tako dolgo so radikali odgovorni za vse to, kar Pribečevič počenja. In če bi radikali predlagali, da naj v vlado hrvaško-srbskega sporazuma pride tudi Pribečevič, oni s tem samo dokazujejo, da ne delajo iskreno in pošteno na likvidaciji hrvaško-srbskega spora. Če radikali želijo, da bi država SHS imela največjo škodo, naj le naprej ostanejo skupaj z državotvornim Pribečevičem.«

Ko radikali toliko povdarjajo, da so narodna stranka, naj to tudi pokažejo s tem, da odpravijo in preprečijo samostojno-demokratiško nasilje, nad katerim se ne pritožujeta samo slovenski in hrvaški, ampak tudi srbski narod. Odprava opričnine ni samo predpogoj sporazumevanju, ampak tudi državne bodočnosti.

Na kak način si podaljšamo svoje življenje? Samo takrat, ako notranji ustroj telesa dobro deluje. Jedino sredstvo, da to dosežete, je Radenska zdravilna voda!

Skratka, kar se mene tiče, sem bil z razmerami zelo zadovoljen ter sem si želel, da bi tako ostalo vso vojno. Stanoval sem z dvema drugima novincema pri vaškem poštarju, kateremu je bilo naše konjenišvo vzelo skoro vse konje. Zaradi tega seveda ni bil posebno dobre volje, rekel pa ni ničesar ter od jutra do večera za pečjo kadil svojo pipo. Njegova žena je bila visoka in močna in njegovi hčeri prav lepi. Bali sta se nas ter vselej zbežali, kadar smo se vrnili iz vežbanja ali s straže, ki je bila na koncu vasi.

Četrty dan zvečer, prav ko smo bili povečerjali, je prišel okrog sedme ure v črn plašč zaviti starec z belo glavo in častitljivim obrazom. Pozdravil nas je in potem po nemško rekel poštarju:

»To so novinci!«

»Da, gospod Stenger«, je odgovoril poštar. »Teh ljudi se ne iznebimo vse svoje žive dni. Ako bi jih mogel zastopiti vse skupaj, bi bilo pa kmalu pri kraju.«

Jaz sem se nato mirno okrenil in rekel:

»Jaz razumem nemški... zato ne govorite takih stvari.«

Komaj je bil poštar slišal moje besede, mu je skoro pipa padla iz ust.

»Zelo ste neprevidni z besedami, gospod Kalkreuth!« je rekel stavec. »Pomislite, kaj bi se bilo zgodilo, ako bi vas bil razumel kdo drugi, nego ta mladenič.«

»To so bile prazne besede«, je odgovoril debeli poštar. »Kaj hočete? Ako človeku vse vzemo, ako ga skubijo leta in leta, nazadnje že ne ve, kaj bi rekel, in govori neumnosti.«

Stavec, ki ni bil nihče drugi, kot schweinheimski župnik, me je potem pozdravil in rekel:

»Gospod, ravnali ste tako, kakor se spodobi poštenemu možu. Bodite tudi prepričani, da gospod Kalkreuth ni zmožen storiti kaj zlega, še svojim sovražnikom ne.«

»To rad verjamem, gospod«, sem odgovoril, »sicer bi ne jedel tako rad njegovih klobasic.«

Pri teh besedah se je poštar, široki roki kot otrok položivši si na trebuh, pričel naglas smejati in je vzkliknil:

»Nikdar bi si ne bil mislil, da me bo kdaj Francoz spravil v smeh!«

Važna obvestila vinarske in sadlarske šole v Mariboru.

Kmetje, pošiljajte svoje sinove pravočasno v kmetijske šole!

Najprimernejša starost kmetijskih mladeničev za vstop v kmetijsko šolo je 16 do 18 let, da dokončajo dvoletno kmetijsko-šolsko izobrazbo, preden nastopijo vojaško službo. Ako vstopijo šole z 19 ali 20 leti, morajo šolanje prekiniti, ko jih kliče dolžnost v vojno službo, pozneje pa ga — če sploh — le težko nadaljujejo in končajo. Nastop vojaške službe se namreč ne prelaga več na poznejši čas, do kočnega šolanja, kakor je bilo to po starem zakonu o ustroju vojske. Prav dobri in vzgledni učenci se pa tudi nekateri starejši kmetijski sinovi, ki vstopajo v kmetijsko šolo šele po odsluženem vojaškem roku, ako resnično ljubijo in spoštujejo prelepi kmetijski stan, za katerega se pripravljajo v strokovni šoli. Izjemoma se namreč tudi take sprejema.

Na vinarski in sadlarski šoli v Mariboru

je sedaj 50 gojencev, ki se po zvršetku kmetijskega šolanja skoraj brez izjeme vrnejo na svoje kmetijske domačije. Tekoče šolsko leto se bo zaključilo koncem julija, novo šolsko leto se pa prične sredi septembra. Pogoji za sprejem se objavijo v vseh domačih, predvsem strokovnih listih junija ali julija meseca, tiskani prospekt zavoda (z uredbo itd.) se pa vsak čas razpošilja proti prejšnjemu vplačilu 5 D v gotovini. Prošnje za sprejem v vinarsko in sadlarsko šolo se naj pošiljajo šele po razglasu sprejemnih pogojev in najpozneje do roka, ki bo v razpisu določen.

Izletniki na kmetijske šole.

Vinarska in sadlarska šola v Mariboru — kakor i druge kmetijske šole — sprejema letno stotine za kmetijsko stroko bolj ali manj resnih izletnikov. S strokovnega vidika sprejema posetnike drage volje, saj je to zanje tudi častno, vendar vse ob pravem času. Na primer za Binkošti so se prijavile kar tri večje šolske ekskurzije, ki žele celo nočišča in hrano v zavodu. Nekaj več obzirnosti je pa le potrebno tudi napram kmetijskim šolam — že radi nameščencev, ki so redno silno zaposleni in rabijo tudi malce oddiha, kojega jim naj vsaj za nekaj ur nudi praznik. Ako ima kmetijsko-šolski objekt za svojega posetnika res kako strokovno vrednost, potem se že izplača, da si ga ogleda ob primernem času, ob delavniku, ko vsaj vidi tudi njega redno obratovanje. Še večje zlo pa je z ekskurzijo, ki kar vdere v zavod, ne da bi se bila prej pravočasno prijavila. Pravi zanimanec za kmetijsko stroko kaj takega ne stori. Uprav za binkošne izlete so pa primerni številni drugi kraji, ki so za take prireditve urejeni in še prav hvaležni.

Mnogi kmetovalci v vednih zadregah.

Na primer vinarska in sadlarska šola v Mariboru dobiva mnogo prošenj za razne gospodarske nasvete, s čimer po možnosti rada ustreza ter si celo prizadeva, da kmetovalcem tudi na ta način kar mogoče koristi. Vendar se mora včasih čuditi nepoučenosti posameznikov o stvareh, ki so splošno znane, ali jih redno čita-

Moja tovariša sta imela stražo; odšla sta torej in jaz sem ostal sam. Zdaj je poštar prinesel steklenico starega vina, sedel za mizo ter hotel z mano piti, kar sem tudi rad storil. Od tega dne pa do odhoda so imeli ljudje v mene veliko zaupanje. Vsak večer smo posedli okrog peči in se razgovarjali. Župnik se nam je pridružil in celo deklič sta prišli k nam poslušat. Obe sta bili plavalaski in modrih oči; ena je bila kakih osemnajst, druga dvajset let stara. Zdelo se mi je, da sta nekako podobni Katarini, ki je imela v oblasti moje srce.

Vedeli so, da imam doma nevesto, ker si nisem mogel kaj, da bi jim tega ne bil povedal, in to jih je ganilo.

Poštar se je bridko pritoževal o Francozih, in župnik je trdil, da so ničemer, malopriden narod, in da se zato dvigne proti nam vsa Nemčija. Naveličali so se slabega vedenja naših vojakov in samopašnosti njihovih generalov ter ustanovili »krepkostno zvezo«, da se bore proti nam.

Naenkrat je 27. marca zjutraj prišlo povelje za odhod. Bataljon je prvo noč počival v Lauterbachu, drugo v Neukirchenu. Marširali smo venomer. Kdor se ni navadil nositi tornister, se vsaj ni mogel pritožiti o pomanjkanju vaje, kajti napredovali smo dokaj hitro. Meni tistih petdeset patron v torbi, tornister in puška na rami že dolgo niso več presedali — še tega ne vem, če sem sploh še šepal.

Sicer pa nismo šli naprej samo mi. Vse se je premikalo, povsod smo med potjo naleteli na polke, konjeniške oddelke, vrste topov, vozove s smodnikom in krogli. Vse to pa se je vleklo proti Erfurtu, kakor po hudem nallivu tisoči majhnih potokov vsepovsod hite proti reki.

Naši naredniki so se pogovarjali: »Čedalje bliže smo... stvar postaja resna!« Mi pa smo si mislili: »Tem bolj! Ti preklicani Prusi in Rusi so vzrok, da so nas vzeli; ako bi bili mirni, bi bili še danes na Francoskem!«

Ta misel nas je raznemala.

Sicer pa je vedno dosti ljudi, ki se bijejo z veseljem. Klipfel in Cebedej nista govorila o ničem drugem, nego kako bosta navalila na Pruse. Da bi ne kazalo, da imam manj poguma od onih dveh, sem rekel tudi jaz, da me to prav veseli.

mo v strokovnem časopisu, ali so temeljito obravnavane v strokovnih knjigah, ki jih vendar tudi že nekaj imamo. Brez strokovnih listov in knjig naj bi ne bil noben kmetovalec! Če jih bo res pridno, vendar previdno in hkrati kritično, tedaj tudi s pridom prebiral, bo mogel dajati kmetijskim šolam celo vzpodbude, seznanjajoč jih s svojimi dobrimi gospodarskimi načini in uspehi v svojih posebnih razmerah. Da ne govorimo o »gospodarjih«, ki hodijo na kmetijsko šolo po »gospodarske recepte«; saj še lekarniški in kuhinjski recepti niso vselej dobri! In kje jemati časa, ki je zlato, za taka brezplodna posvetovanja, ki rode žal skoraj vedno le nesporazumljenja, a neuspehov je potem kriva vse — šola. Morda ni mnogo drugače na drugih kmetijskih šolah. Zato pa, ljubi kmetovalci, svoje najboljše sinove pošiljajte v kmetijske šole in sami se pametno okoristite na domači, četudi še skromni kmetijsko-strokovni književnosti. Lenobe in brezbriznosti pa ne smemo podpirati niti trpeti. Tem bolj častne pa so izjeme, ki nas bodre k nadaljnjemu vztrajnemu delu za našo dobro skupno kmetijsko stvar! Andrej Žmavc.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Znani Pašičev govor v radikalnem klubu, da o sporazumu ni govora in da teko samo razgovori in ne pogajanja, na položaju ni dosti spremenil. Samostojni demokraci rovarijo kakor doslej, o Pašičevi politiki in o strujah v radikalni stranki smo si pa itak lahko vsi na jasnem. Kot važno bi se dalo od zadnjih dni beležiti le to, da se krona zavzema za sporazum med radikali in radičevci in da so zadnje pogoste avdijske razgovorje le to vprašanje. Najprej je bil na dvoru Pavle Radič, za njim pa sta bila pozvana predsednik skupščine Marko Trifkovič in predsednik radikalnega kluba Ljuba Živkovič. Pavle Radič sicer ni dajal izjav o svoji avdijski, z gotovostjo se pa da sklepati, da je tudi na dvoru označil kot glavno željo Hrvatov verifikacijo preostalih mandatov. To se da sklepati tudi iz poziva Trifkoviča in Živkoviča na dvor. Nadalje je bil na dvoru gotovo tudi v verifikacijski zadevi minister pravde dr. Lukinič. Proti sporazumu in proti verifikaciji sta pa delala na dvoru zopet Pribečević in dr. Žerjav.

Seja finančnega odbora

Finančni odbor se je razdelil na tri sekcije: prva je za vrhovno državno upravo, državne dohodke, rezervne kredite, predsedništvu vlade ter za zunanje, finančno in vojno ministrstvo. Druga sekcija se bo bavila z gospodarstvom pri ministrstvu pravde, prosvete, agrarne reforme, narodnega zdravja, šum in rud in ver. Pod tretjo sekcijo spadajo prometno, gradbeno, poštno in trgovinsko ministrstvo ter končno še ministrstvo za izjednačenje zakonov in za socialno politiko. Živahna razprava se je razvila v finančnem odboru tudi radi poziva finančnega ministra, naj se uvede izdatno varčevanje v državnih financah. Finančni minister je svojo slabo finančno politiko deloma priznal in opozicijski poslanci so mu očitali, da zahteva kontrolo šele potem, ko je že upropastil državne finance. Opozicija je zahtevala, naj se ustanovi stalni skupščinski odbor, ki bi nadziral finančno gospodarstvo.

Vladni načrt invalidskega zakona

se lahko s polno upravičenostjo imenuje zakonski načrt proti invalidom. Invalidom se prvič nič ne da, ker mesečnih 200 dinarjev za popolnoma delanezmožne invalide ne zasluži imena podpore, drugič je pa v zakonskem osnutku vse polno skrajno brezsrčnih in nesocialnih odredb. V sedmem letu skupne države se v tem osnutku še vedno dela razlika med »našimi« in bivšimi avstrijskimi invalidi. Lani je Davidovič—Koroščeva vlada izdelala načrt invalidskega zakona sporazumno z invalidsko organizacijo, letos pa dela PP. vlada sama ta zakon ne za invalide, ampak proti invalidom.

Pritožbe.

Opozicija je že dvignila obtožbo proti pravdnemu ministru dr. Lukiniču radi afere Thurn—Taxis. Nadalje se pripravljajo ostre interpelacije na Pašiča in na odgovorne ministre o notranji politiki in o volilnem nasilju, ki se ponekod še danes občuti. S temi interpelacijami se ukvarja poseben odbor, v katerem zastopa Jugoslovanski klub poslanec Smodej. Na predsedstvo skupščine je bila stavljena tudi pritožba, da se skupščinski tajniki — poklicani in dolžni skrbeti za red — najbolj udeležujejo z izgredi in napadi na opozicijske poslance.

Pogajanja med našo državo in Grčijo

so po hujskanju Italijanov, ki jih ima naš zunanji minister še vedno za velike prijatelje, zaostala in po mnogih atenskih listih se napoveduje popolen prelom, češ, da Grčija ne more pristati na svobodno jugoslovansko ceno v Solunu in ne more Jugoslaviji izročiti železnice Gjevgjelija—Solun.

ANGLEŽI O BOLGARIJI.

V angleškem parlamentu je izjavil poslanec delavske stranke polkovnik Wedgevoood, ki se je pred kratkim vrnil iz Bolgarske, da je bilo dosti ljudi obsojenih na smrt, pa čeprav niso bili v prav nobeni zvezi z atentatorji in bili popolnoma nedolžni. Z ozirom na interpelacijo poslanca delavske stranke Rileya je izjavil zastopnik vlade, da bo uporabila angleška vlada ves svoj

Veš Pepca,

odkar kupujem »MIRIM« ječmenovo sladno kavo, sem kakor prerojena! Pa je res izvrstna in dvakrat tako izdatna kakor druga. Učinkuje na dobro voljo in zdravje ter se dobi pri vsakem trgovcu.

vpliv, da prepreči nadaljne umore. Pred vsem je bilo bolgarskemu zunanjemu ministru Kalfovu sporočeno, da se mora demobilizacija bolgarske vojske izvršiti in obenem je bilo z vsem povdarkom povedano, da smatra velika britanska vlada kot edin izhod iz sedanja situacije, da se na Bolgarskem vpostavi vsenarodna vlada.

OBTOŽBE OGRSKEGA DRŽAVNEGA UPRAVITELJA.

Predsednik ali upravitelj ogrske države Horthy je od bivšega notranjega ministra Benickega javno obdolžen sodeležbe in sokrivde na dveh političnih umorih. List, ki je iznesel te obtožbe, so zaplenili, bivšega ministra Benickega so zaprli. Opozicija bo skupno v parlamentu nastopila za razčiščenje te zadeve.

ANGLEŠKO—FRANCOSKO NESOGLASJE RADI NEMČIJE.

Angleška vlada je proučevala na dolgo trajajoči seji francosko noto Nemčiji glede obmejnih jamstev. Vlada je sklenila, da francoskega stališča ne more obravnavati. Angleška vlada smatra, da francosko stališče ne bo olajšalo sporazuma z Nemčijo in opozarja francosko vlado, naj se omeji samo na jamstvo za varnost meje le na zapadu Nemčije. Če pa hoče Francija imeti raje zvezo s Poljsko, Belgijo in Češko, mora angleška vlada izjaviti, da bo v tem slučaju šla svoja politična in svojo politiko spremenila, ker ne more podpirati obkoljevalne politike proti Nemčiji. Vsako nadaljnje omejevanje Nemčije glede njenih vzhodnih mej in združitve z Avstrijo Anglija odklanja.

Prireditve.

Naraščaj mariborskega Orla priredi v nedeljo, dne 7. t. m. v Kamnici pri Mariboru svoj izlet. Začetek prireditve v Kamnici ob pol starih popoldne. Na to lepo prireditev naše nežne mladine so uljudno vabljeni vsi Kamničani, Mariborčani in vsi mladinojubi iz mariborske okolice.

Sv. Primož nad Muto. Tukajšnje kat. bralno društvo priredi na lepo nedeljo, dne 14. junija t. l., dve igri in sicer »Sinovo maščevanje« in »Kmet in avtomat.« Vse častilce mladinske in krščanske zavednosti vabimo k prav obilni udeležbi! — Odbor.

Zg. Polskava. Izobraževalno društvo »Skala« je priredilo na binkoštni ponedeljek ljudsko igro »Tihotapec« s sodelovanjem pevskega in tamburaškega zbora. Pri obilni udeležbi občinstva so pokazali naši sinovi in hčere, kaj vse zmore veselje do dela in do lepote. Vsa dejanja so igrali brezhibno, nekatere scene so pa bile naravnost nepričakovano dobre in umetniško izdelane. Svoje vloge so rešili najbolje: France (Ingolič Tone), Telmek (Hetzl Iv.), Režika (Pliberšek Ivanka), Štverník (Šuntner Ivan) in Kokošarica (Boško Tončka). Občinstvo je dalo z dolgotrajnim poskovanjem pri vsakem dejanju priznanje naši idealni mladini. Po igri je zapel pevski zbor dve lepi hrvaški pesmi; tudi ta je častno izvedel svojo nalogo pod vodstvom g. Franca Bolka. Prireditve je bila vsestransko dobra in lepa in pričakujemo še več podobnih. Mladina, daj nam v svojem društvenem domu vsele in prave zabave, da je ne bomo iskali tam, kjer je nič! — Polskavčani.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na Telovo, dne 11. junija t. l., ob pol starih popoldne pridite vsi Jurjevčani in okoličani v uto gospe Repenšek gledat dve lepi otroški igri »Vanda« in »Zaviti darovi«, ki ju bodo vpriporili duhovški šolarji. Na sporedu je tudi deklamiranje in petje. Čisti dobiček je namenjen ubožnim šolarjem in šolarski knjižnici.

Ormož. V nedeljo, dne 7. t. m., se vrši celodnevna prireditve dijakov Orlov. V Ormož pridejo zjutraj ob pol osmih. Pozna sv. maša se vrši ob 9. uri popoldne. Pridi-guje č. g. prof. dr. Jeraj iz Maribora. Pri sv. maši poje dijaški pevski zbor. Po sv. maši se vrši v Kat. domu zborovanje. Ob treh popoldne je telovadni nastop v mestni grabi. Bog živ!

Teharje. V nedeljo, dne 7. junija t. l. se vrši pri nas koncert pevskega odseka, in sicer v dvorani g. Šušteriča na Teharjih. Nastopi mešani zbor s petimi krasnimi narodnimi pesmimi, istotako tudi moški zbor. Po koncertu istotam zabava, pri kateri igrajo domači tamburaši. Začetek koncerta je ob 16. uri. Ta naša prireditve ima dvojni namen: nuditi našemu slovenskemu ljudstvu to, kar je že v njegovi naravi in kar ga vsikdar razveseljuje in mu ogreva srce, namreč lepe narodne pesmi. S temi pesmimi hoče dati poslušalcem koncerta pravega veselja in zabave in buditi čut do lepega petja, ki je Slovincu nekaj svojstvenega in le njemu v toliki meri lasten. Zato vas pevski zbor vabi na to prireditev, da se v obilnem številu udeležite, posebno še, ker je čisti dobiček namenjen zgradbi društvenega doma, kateri

bo kmalu krasil vsako župnijo, naša pa tudi ne sme zaostati. Torej se enkrat vabljene vsi prijatelji in ljubitelji slovenske pesmi!

Zgornja Ložnica pri Žalcu. Otvoritev Gasilnega doma s službo božjo na prostem bo dne 28. junija t. l. Sprejem tovariških društev bo ob pol devetih popoldne na kolo-dvoru v Žalcu. Natančni spored se še objavi. Polovična vožnja zaprosena. Tovariška društva prosimo, naj nam doposlane objave zanesljivo vrnejo! — Odbor Gasilnega društva.

V proslavo 15letnice priredi orlovski odsek Sv. Pavel pri Preboldu s sodelovanjem sosednih odsekov v nedeljo, dne 14. junija, slavnost orlovske mladine s sledečim sporedom: Popoldne ob četrt na tri sprejem članov, članic in gostov v Dolenjivasi, nato spreved v cerkev k slovesnim večernicam. Ob pol starih javna telovadba članov, članic in obojega naraščaja. Po telovadbi prijateljska zabava. Sodeluje godba iz Radeč. Prijatelji poštenega razvedrila dne 14. junija vsi uljudno vabljeni! — Bog živ!

Laški trg. Prvič priredi celjsko orlovsko okrožje v Laškem dne 12. julija celodnevno prireditev. Vse priprave za javno telovadbo so v polnem teku. Tudi na Laškem hoče pokazati Orel svojo versko prepričanje in jugoslovansko zavednost. Bog živ!

Orlovski izlet na Ljubnem v Savinjski dolini je pokazal, kolika je moč naše orlovske organizacije. Srenja Marija Nazarje je priredila na Vnebohod celodnevno prireditev na Ljubnem. Od blizu in daleč so prihiteli ljudje, da prisostvujejo slavnosti, kakoršne Ljubno še ni videlo. Posetili so nas tudi odseki okrožja ter bratje iz Kamnika, ki so izvajali lepe vaje na drogu in krogih. Prav pristrčen sprejem župana ter požarne brambe iz Ljubna je dokazal, da so tudi Ljubinci zavzeti za orlovsko misel. Krasen spreved na čelu z mengeško godbo se je pomikal proti jako okusno okrašenim cerkvi na Rasuljem. Pridigoval je č. g. pater Odilo Hajnšek. Popoldne se je vršila telovadba na okusno okrašenem prostoru ob 1200 do 1400 broječi množici. Posebno so ugajale ljudstvu naraščajske vaje, simbolična vaja Orlic »Slepčeva tožba« in orodna telovadba Kamničanov ter Polzelanov. Ta dan bo ostal našim vrlim Savinjsčanom v najboljšem spominu. Da je orlovska prireditve tako dobro uspela, gre hvala Ljubencem, ki so okrasili telovadni prostor ter pomagali pri delu, daš še ni tam orlovskega odseka. Bog živ!

Pobrežje pri Mariboru. Delavska telovadna in kulturna zveza »Svoboda«, podružnica v Pobrežju priredi v nedeljo, dne 7. junija t. l. v lepem in velikem gostilniškem vrtu gostilne g. Simončiča v Pobrežju vrtno veselico. Spored bo zelo obširen in se bode lahko vsak gost najboljše zabaval. Začetek veselice ob 15. uri popoldne, konec o polnoči. Vstopnina za osebo 5 D. V slučaju slabega vremena se vrši veselica drugo nedeljo, 14. t. m. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Tedenske novice.

Mariborske novice. Na binkoštno nedeljo se je vršilo v Mariboru slovesno razvitje prapora kolesarskega in motociklističnega društva. Ob tej priliki se je vršila tudi dirka. Kolesarskega slavja so se udeležila kolesarska društva iz raznih krajev Slovenije in Zagreba. Zelo star zidar iz Lajtersberga je popravljal v torek streho v Slovenski ulici. Pri tem opravilu mu je spodrsnilo in je padel s strehe na tla. Rešilni oddelek ga je prepeljal v javno bolnico. — V ponedeljek ponoči je začela goriti streha lope v Kamnici. Mariborska požarna bramba je ogenj zadušila. — V Mariboru in okolici zelo občutimo vročino. — Drava je padla in sedaj pripljuje v Maribor vsak dan po več splavov iz Dravske doline. — V soboto pričakujemo povratek rimskih romarjev, ki so se po pisemnih poročilih imeli na potovanju in v Rimu prav izborni.

Pogreb blagopokojnega g. o. Kalista Herica se je vršil v Mariboru zadnj. četrtek ob ogromni udeležbi duhovščine, organizacij, zastopnikov uradništva in ljudskih množic. Krsto so položili v grobnico pod velikim oltarjem, kjer počiva rajni pater skopaj s škofom Mihaelom Napotnikom. Oba rajna gospoda sta si pridobila največ zaslug za pozidavo krasne frančiškanske bazilike in počivata tudi skupaj v grobnici.

Mariborska porota se začne dne 15. junija. Kolikor je doslej znano, pridejo pred to porotno zasedanje sledeči slučaji: Rudolf Vajs radi hudodelstva požiga, Franc Grad radi večje tatvine, Karel Kebrič radi zlorabe uradne oblasti, Ivan Eferl radi poverbe, Jurij Petrovič radi tatvine, Jožef Vračar radi tatvine, Katarina Dajčer radi umora. Največ zanimanja vzbuja po Mariboru hudodelstvo že večkrat v našem listu popisane umora Miklove družine v Studencih pri Mariboru. Kot glavna krivca v tem slučaju prideta v poštev ptujski mizar Zlahčič in njegov pomočnik Čič. Zlahčič je že radi pljučne bolehnosti dalje časa v jetniški bolnici, kjer hlini iz strahu pred poroto duševno zmedenost. Glavni krivec pri tem umoru, ki je tudi že priznal zločin umora treh članov Miklove družine, Čič, bi tudi rad bil nor in neodgovoren za svoje zločinsko dejanje. V času, ko pišemo te vrste, še ni gotovo, ali pride ta slučaj tokrat pred poroto, ali pa bosta oba osunljenca poslana v opazovalnico na Studence pri Ljubljani in bi v tem slučaju prišla pred poroto šele pri prihodnjem zasedanju.

Podružnica Udruženja vojnih invalidov v Mariboru naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 7. junija, zborovanje vojnih žrtv v Rušah in sicer ob desetih popoldne v prostorih gostilne Preac, v nedeljo, dne 14. junija, ob osmih popoldne v Selnici ob Dravi, v prostorih gostilne Hernah. Člani in tudi nečlani Udruženja ter sploh vse vojne žrtve se vabijo, da se teh zborovanj polnoštevilno udeležijo! — Odbor.

Naznanilo o sprejemu v škofijsko dijaško semenišče v Mariboru za šolsko leto 1925-26. V škofijsko dijaško semenišče v Mariboru se sprejmejo zdravi, dobro vzgojeni dijaki, zakonski sinovi dobrih krščanskih starišev, ki so z odličnim ali vsaj dobrim uspehom dovršili kak gimnazijski razred ali napravili izpit za prvi gimnazijski razred in ki se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. Prošnje za sprejem se morajo vložiti najdalje do 31. julija potom pristojnih župnih uradov na škofijski ordinarijat v Mariboru. Prošnji se naj priloži krstni list, zadnje šolsko izpovedno, ubožni list in zdravniško spričevalo. Višina letnih prispevkov se bo določila za vsakega gojenca posebej z ozirom na njegove premoženjske razmere in se bo v rešitvi prošnje naznanila. — Dečki, ki dobodo delati izpit za sprejem na mariborski gimnaziji ob koncu šolskega leta in ki mislijo prositi za sprejem v dijaško semenišče, se naj po dobro opravljenem izpitu v spremstvu svojih starišev, oziroma varuhov predstavijo semenišnemu ravnateljstvu. Isto naj storijo po možnosti dijaki višjih razredov gimnazije, ki nameravajo prihodnje šolsko leto prositi za sprejem v semenišče. — Ravnateljstvo.

Naročniki, ki še niso plačali naročnine za »Naš dom«, dobijo, kljub zadnjemu posebnemu opominu mesca maja, na izrecno prošnjo nekaterih izjemoma še 6. številko. Uprava namreč upa, da bo vendarle vsak naročnik plačal list, ki ga je naročil in ga v redu prejema. Obvestilo o dolžnem znesku in položnicu za plačilo je prejel vsak, ki ni z naročnino v redu. Prosimo torej slednjic, da vsak zamudnik brezpogojno poravnajo dolžno naročnino; onim pa, ki tega ne storijo niti do 30. 6. 1925, lista ne bomo več pošiljali, a zanj dolžni znesek bomo izterjali. — Uprava »Našega doma«, Maribor, Aleksandrova cesta 6 I.

Samomor v Vurbergu. V četrtek, dne 28. maja, je nenadoma neznano kam izginil tukajšnji posestnik Jožef Črno iz Krčevine. Drugi dan so ga domači otroci našli v gozdu obešenega. Možu se je najbrž zmrčal um, ker je imel bolezen v glavi. Leta 1920 je bil izvoljen za predsednika tukajšnje Samostojne kmetijske stranke, ki je pa pod njegovim vodstvom za večno zaspala, vendar je še v njegovo hišo zmirom zahajal »Kmetijski list.« Vun iz naših hiš z brezverskimi listi!

V spanju skočil skozi okno in se ubil. Iz Ptuja smo prejeli to-le žalostno vest: Gojenci ljubljanskega moškega učiteljskega so napravili izlet v Ptuj. Med izletniki je bil tudi gojenec tretjega letnika, mladostni Vladimir Pirnat. Ob drugi uri ponoči je iz neznanega vzroka skočil skozi okno prvega nadstropja iz hiše štev. 18 na Ljutomerski cesti v Ptuj. Padel je tako nesrečno na glavo, da je radi poškodb umrl.

V Arlici se je vršil na binkoštni pondeljek lep shod SLS. Poročal je g. dr. Veble. Udeležba je bila izvanredno velika. Žerjavovi priganjaci so skušali z medklaci zagovarjati protiljudsko politiko demokratske klike, a so morali pred stvarnim izvajanjem govornika obmolkneti.

Neprevидno ravnanje z orožjem. Na binkoštno nedeljo dopoldne je 16letni trgovski vajenec P. v Moškanjcih v šali ustrelil soseda Jožefa Vidoviča. Ustreljeni je prišel k P. in ga prosil, naj mu da lovsko puško, da ustrelj vrano, ki je letala okoli hiše. P. je res prinesel iz hiše lovsko puško in v šali nameril na Vidoviča, rekoč: »Ali te bi?« V tem trenutku se je puška sprožila in Vidovič se je zgrudil smrtno zadet v glavo ter je po preteku pol ure umrl.

Žalostno in veselo iz Šmartna pri Slovenjgradcu. Zadnji močni nalivi so zahtevali tudi v naši nadžupniji smrtno žrtev. Zvečer se je vračal posestniški sin Franc Plevnik iz Slovenjgradca na svoj dom. Ker je bila Mislinja močno narasla, je siromaku v temi na mostu zmanjkalo tal, padel je v deročo Mislinjo in utonil. Z nesrečno smrtjo sina je zadela bridka usoda njegovo bolno mater. — Na veseli gostiji so se spomnili veseli svatje Dijaške kuhinje in darovali v ta namen 800 kron. Naše bralno društvo je meseca majnika prizorilo krasno uspešno igranje »Klavdija.«

V Št. Ilju pri Velenju je dne 11. maja t. l. umrl vzorni posestnik Pavel Dolinšek v starosti 51 let. Bil je občinski odbornik, delaven član načelstva naše posojilnice in trden somišljenik SLS. Bolezen je dobil v vojni, ko pa je domu prišel, ni mu dala pridnost miru, sam brez pomočnikov je izrigolal dva oralna starega vinograda in z zlahtnimi trsji nasadil. Ko bo pričel trs roditi, Pavel ne bo ga mogel piti, plačilo mu hoče Bog podeliti. Zapustil je vzorno obdelano in tudi s sadnim drevjem zasajeno posestvo ter vdovo z osmimi otroci. Blag mu spomin in bodi mu zemljica lahka! Vdovi pa izrekamo naše sožalje!

Pogreb g. kanonika Bohanca v Šmarju pri Jelšah. Kakor ropar se je prikradla smrt v našo župnijo pred zadnji pondeljek, dne 25. maja in nam ugrabila našega duhovnega očeta mil. g. kanonika Ivana Bohanca iz naše sredine. V njem je izgubila cela dekanija dobrega očeta, posebno so pa prizadeta naša kat. društva. Rajni je bil celo vrsto let predsednik in tudi častni član našega prosvetnega društva, predsednik pripravljalnega odbora za Katoliški dom itd. Kratko čeden, pri vseh dobrih delih je bil na razpolago, najsib osebno ali z dobrim ravnanjem. V kratkih dneh boleznij je večkrat p. navijal, da hočja volja ne dopušča, kakor slutim, da bi daroval zlato sveto mašo in blagoslovil v Šmarju tako potreben Katoliški dom, katerega smo nameravali otvoriti na dan 27. julija, torej ravno dva meseca pred zlato sveto mašo. Da naš gospod kanonik ni užival ljubezni in spoštovanja samo pri nas Šmarčanih, je pokazal veličastni pogreb v četrtek, dne 28. maja. Ves trg je bil poln ljudi iz raznih krajev. Za velikim številom duhovnikov so nosili krsto šmarjski Orli z lepim špalirjem, katerih veliki prijatelj in dobrotnik je bil rajni. Sprevod se je razvil okoli cerkve in po trgu na pokopališče. Spreveda se je udeležil tudi g. sreski poglavar z uradnim vozom in požarna bramba. Pri odprtem grobu je zapel šmarski cerkveni pevski zbor. Tako nas je zapustil g.

Mamica!

daj mi zopet čudovite »Toro« prsne karamele, ki mi vedno dobro dejo. Iz pet raznih zdravilnih zelišč, učinkujejo na prebavo in proti prehlajenju, pri tem so popolnoma neškodljivi, imajo fin okus ter stanejo samo 3 dinarje pri vsakem trgovcu.

kanonik ali njegovi nauki in delo pa naj pri nas živita in ročita obilen sad.

Umrli je v Št. Petru pod Sv. gorami tamošnji trgovec in posestnik g. Joško Černelč. Rajni je bil iz znane Černelčeve hiše. Zapušča vdovo s tremi otroci. Bodi mu zemljica lahka, celi rodbini Černelč naše sožalje.

Orjunaši se lasajo med seboj. Te dni se je vršilo v Beogradu zborovanje orjunašev iz cele naše države. Pri tej priliki so se ti junaki nasilja hudo zlasali med seboj. Ena skupina orjunašev se je izrekla za politiko sporazuma, ki jo zastopa opozicija, drugi in to pred vsem hrvatski in vojvodinski orjunaši pa so za Pašiča in Pribičevića. Orjunaši iz Slovenije so bili po pretežni večini za politiko sporazuma. Ta spor v vrstah svoječas Žerjavove in Pribičevićeve orjunaše hudo boli ljubljansko »Jutro.« Žerjavovo »Jutro« ugotavlja ob sklepu orjunaškega zborovanja v Beogradu, da bo ta razkol med orjunašo upropastil celo to organizacijo.

Povišanje poštne pristojbine. S prvim junijem je stopilo v veljavo povišanje poštne pristojbine. To povišanje zgleda takole: Za tiskovine se zviša pristojbina od 20 na 25 par za vsakih 50 gramov ali del te teže, istotako tudi za blagovne vzorce, za poslovne papirje in za mešane pošiljke. Vendar pa ostane za blagovne vzorce najmanjša pristojbina 50 par; za poslovne papirje se najmanjša pristojbina zviša od 80 par na 1 dinar. Za priporočene pošiljke se priporočnina zviša od 2 na 3 D; isto velja za povratnico in za izplačilno potrdilo pri oddaji pošiljke. Ekspresnina za pisemske pošiljke se zviša od 2 na 3 D, za pakete pa od 5 na 6 D. Obvestnina znaša od 50 par, dostavnina za vrednostna pisma tri dinarje. Izplačilna za nakaznice do 50 dinarjev se zviša od 20 na 50 par, za nakaznice od 50 do 1000 D od 50 par na 1 dinar, za nakaznice od 1000 do 5000 dinarjev pa od 1 na 2 dinarja. Za poizvednice se zviša pristojbina od 2 na 3 dinarje. Pristojbina za pisma in dopisnice ostane neizpremenjena. Za inozemstvo se zviša pristojbina za tiskovine od 40 na 50 par za vsakih 50 gramov ali del te teže; istotako za blagovne vzorce in za poslovne papirje. Glede tiskovin pa velja za čehoslovaško republiko tuzemski pristojbenik; priporočnina se tudi za inozemstvo zviša od 2 na 3 D, ekspresna pa od 4 na 6 D.

Nov civilen geometer. V Celju je otvoril g. geometer Franjo Smid civilno geometersko pisarno. S tem bo prav gotovo ustrezno mnogim strankam, ki sedaj niso mogle dobiti geometra. Pisarno ima v Zavodni 66.

Dopisi.

Jarenina. Resnicoljubni dopisnik »Kmetijskega lista« se je to pot obregnil ob voditelja kmetijske podružnice v Jarenini. Prepričani smo, da je dopis napram gg. dekanu in Županiču le podlo obrekovanje. Jasno je, da sta oba omenjena gospoda storila za ljudstvo v enem letu več dobrega zastonj, kakor pa znani dopisnik kot plačani agitator ves čas. Sicer so vsi dosedanjí njegovi dopisi prava oslarija. Povsod vidi samo krivico. Parkrat je blodil o visticah, sedaj sanjari o kajhi in o pelku. Svoj čas je premuštral celo spovednika, ki ga je v boleznij sprevidel. Naše ljudi smatra za klerikalne generale, ki plačujejo vse premalo dohodninskega davka itd. Jezi ga, da se za njegove čenče nihče ne zmeni, posebno ker ga celo njegovi somišljeniki obsojajo, češ, da jim je le v kvar. Svoj značaj je najlepše pokazal s tem, da je ob volitvah rohnel proti Pirkovi stranki, Sokolom v čast pa razobesil trobojnico. Kako tudi ne, saj mu je sinko navdušen sokolaš! Čudno, da letos ni ne pohvali gorečo molitven Sokolov večernem zvonjenju, kar je lani še pohvalno beležil.

Vurberg. S čudom opazuje naše revno ljudstvo, ki je nekda lahko kupilo krmo pri tukajšnji graščini, da je zamoglo prerediti svojo živino, koliko krme se zvozi od tukajšnje graščine na Pturjski dvor in Ravno polje in to leto za letom, kljub temu, da bi po odloku agrarne reforme že s 1. oktobrom 1923 mogli biti travniki delno razdeljeni med majhne posestnike. Ker bo že od tega kmalu dve leti, vprašamo agrarno direkcijo v Ljubljani, ali ji je znano, da se odloki tukaj ne izvršujejo. Graščina tujezemca si redi poln hlev lepe živine, ko si siromaki ne morejo ene ali dve kravici prerediti. Zadnje dni je bila bajje zopet nekaka revizija, pa kakor se sliši, zopet v grajski kleti, kjer gospodje pri dobrem vincu odločujejo maksimum zemlje tako, da ostane zmirom vse graščini, siromakom pa nič.

Kapela—Murščak. Na naš dopis v zadnjem Slovenskem Gospodarju« sta nam poslala Mihael Kovačič in Martin Misja sledeče pojasnilo: Dne 16. maja t. l. je šel narednik Kralj po Murščaku, srečal fante, stoječe v gručah, ter sunil s kometcem Mihaela Kovačiča, ne da bi pozdra-

vil, nakar mu je Kovačič rekel, da se je v vojaški službi slabega obnašanja naučil. To je razjezilo Kralja, ki je po tretji osebi poslal Kovačiču obvestilo, da ga bo pretepel. Kovačič je dne 17. maja, ko se je vračal z narednikom Kraljem od maše, istega vprašal, kedaj ga bo tepel. Nato je narednik izdrl sabljo in udaril Kovačiča. Ta udarec je dal povod, da je Kovačič v sili reagiral in sta se prijel. To vidič Martin Misja, ki je bil precej v ozadju, je na prigovarjanje drugih, da oba spravi narazen, šel, da oba nasprotnika razdvoji. Kralj je pa še Misja udaril in šele potem Misja narednika. Ni res, da bi narednik imel kake poškodbe na obrazu, pač tako pisane iste Kovačič. — To od Kovačiča in Misje podpisano, a od uredništva omiljeno izjavo priobčujemo v pojasnitev v premislek g. naredniku Kralju.

Zalec. Našega vrlega župana g. Vinko Vabič ml. in celi občinski odbor je mariborski veliki župan odstavil in imenoval za gerenta g. Franca Šusteriča. Nove volitve bodo že 20. junija t. l.

Šmarje pri Jelšah. Na mesto venca na grob preč. g. kanonika Ivana Bohanca je daroval preč. g. Franc Korošec nadžupnik pri Sv. Križu na Slatini, 150 din., in č. g. Martin Golgranc, kaplan v Trbovljah, 200 din. za kat. dom. Hvala lepa! Posnemanja vredno!

Laško. Prežalostno narodno in moralno preteklost že imajo dopisniki »Domovine«, da bi jim v poštenem listu kot je »Slovenski Gospodar«, odgovarjali. Ne odgovarjamo jim, pozovemo jih samo, da svojemu gostobesedičenju dokažejo tudi dejanja. V zadnji »Domovini« se dopisnik čudi, kako more trgovec g. Rudolf Dergan imeti v svoji službi člana Orla in mu grozi bojkot. Vsak zaveden slovenski trgovec mora pač tako pisarenje v težkih časih za obstoj trgovskega stanu obsojati. Se bolj ga bomo pa na željo tega dopisnika obsodili mi s tem, da bomo obiskovali trgovine, ki so naše, ki imajo uslužbenca našega mišljenja in slednjič nepristranske. Skrajno pa bomo prezirali trgovine, kjer se rekrutirajo orjunaši in pred vhodom in ob izhodu iz trgovine pozdravljajo z izzivalnim »Zdravol« Kdor je sovražnik Slovencev, mi ne rabimo njegovega blaga, on ne našega denarja! Nadalje pozivamo vse dopisnike »Domovine«, ki so pisali o slabem gospodarstvu bivših občinskih odbornikov občine Sv. Krištof, da imenoma navedejo tiste člane, ki so vedoma na osebno korist izkoristili občinsko blagajno in to vsaj v teku enega meseca. Sicer so pri poštenih ljudeh vsi ti navadni lažnjivci in grdi obrekovalci. G. Mihael Hrastnik je bil že več let sosvetnik okrajnega zastopa Laško. Pred dnevi je dobil odlok, da je te časti razrešen. G. Hrastnik je bil eden najdelavnejših mož okrajnega zastopa, kar so mu tudi nasprotniki priznali. Toda eno napako je imel: Načelnik SLS je in tudi poštenjak. Strogo je pregledoval račune in nekaterim sokolsko kosmato vest izpraševal. Te vrste ljudi pa demokrati ne marajo. Gospodje demokrati: Vrgli ste svoje karte in padli so sami črni Petri, ki vam kličejo: Dosti se prizadevate, a le eno je potrebno! Premislite namreč, da vam gre pšenica v klasje, ako jo boste pa želi, je drugo vprašanje!

Gospodarstvo.

POLJEDELSKI KREDITI.

K vladnemu načrtu zakona o poljedelskih kreditih je v imenu Jugoslovanskega kluba govoril poslanec dr. Kulovec in je s svojim govorom zbudil veliko pozornost.

Najprej je povdarjal, kako rado se govori, da je nad 80 odstot. prebivalstva naše države kmetijskega stanu. To je res, a ta resnica se omenja večinoma samo iz laskajočih namenov, dočim se od strani vlade veliko premalo skrbi za kmetijstvo. To pomanjkanje skrbi kaže najprej naš državni proračun. Znaša okroglo 10 milijard dinarjev, če pa prelistamo poglavje, ki govori o kmetijstvu, vidimo, da je za pospeševanje kmetijstva ustavljenih komaj 200 milijonov dinarjev. To je pač tako malenkostna svota v primeri z milijardami, ki gre do za druge stvari, da se ne more reči, da država v zadostni meri podpira najvažnejšo in temeljno panogo našega narodnega gospodarstva. Poleg budžetnih sredstev je treba imeti, če hočemo, da bo naše kmetijstvo napredovalo in se spopolnjevalo, na razpolago tudi dovolj kapitala. Brez kapitala ni strojev, ni melioracij, brez kapitala ni napredovanja v živinoreji, ne v semeno gojstvu, ni regulacij rek, ni vseh stvari, ki pomenjajo napredovanje in spopolnjevanje kmetijstva in ki se morejo izvršiti le, če je na razpolago dovolj kapitala. Država tudi v tem pogledu doslej ni storila ničesar. Pokrajine v naši državi, ki so v kmetijstvu kolikor toliko bolj napredovale, so v tem pogledu tudi šle za naprednejšimi državami na zapadu in na severu in so si skušale nabaviti potrebni kapital za izboljšanje svojega gospodarstva s tem, da so se oprijele onih organizacij, ki so povzdignile v teh državah kmetijski stan na najvišjo stopnjo. Začele so snovati organizacije dolžnikov, to je kreditne organizacije, ki naj bi oskrbele kmetom potrebni kapital za zboljšanje njihovega gospodarstva, obenem pa odpravile v naši državi oduševstvo, ki je držalo in v nekaterih pokrajinah še drži kmetijski stan v svojih rokah. Te kreditne zadruge, ki so nastale po vzgledu drugih držav, so zbrale precejšnje svote kapitala, s katerim so našemu kmetijstvu znatno pomagale. Te kreditne zadruge so v mnogih krajih popolnoma uničile oduševstvo, pod katerim je skozi desetletja ječal naš kmet. Imamo pa obširne pokrajine v državi, kjer še obstoja naturalno gospodarstvo ali pa, kjer se naturalno gospodarstvo šele razvija v denarno gospodarstvo. Tam ni takih zadrug in tam za spopolnjevanje kmetijstva narod nima kapitala in je za to izročen na milost in nemilost v roke oduševom. Ali ni sramota, če so v državi kraji, kjer morajo kmetje plačevati za kapital, ki ga potrebujejo za zboljšanje svojega gospodarstva po 30,

40 in 50% obresti? Zadolženje s takimi obrestmi je za kmeta pogin. Da kmetje na tak način propadajo, pa izhaja iz tega, da državna uprava glede preskrbe kapitala ni storila niti najmanjšega koraka, dasi je jasno, da je za uspešno kmetijstvo kapital nujno potreben. Skušnja je pokazala, da je združništvo ona oblika, ki je najpripravnejša, da kmetu pribavi kapital, da je druga ona opora, na katero se more kmet v svojih krizah vedno nasloniti. In mimo združništva je šla naša država. Za združništvo država nima denarja. Razen par milijonov dinarjev, ki jih je združništvo dobilo pri Narodni banki, ni naše kreditno združništvo, ki je tolikega pomena za razvoj kmetijstva, dobilo nikjer nobene podpore. Potemtakem je razumljivo, da je izšel klic iz vrst poklicanih organizacij kmetov, iz združništva, da mora država kreditnim potrebam našega kmetkega ljudstva odpomoči, odnosno, da mu mora v njegovih krizah priti na pomoč. V tem pogledu je zlasti mnogo delal Glavni združni savez, to je centralna organizacija našega združništva. Misli je na to, kako bi se, kakor je to uvedeno v drugih državah, tudi pri nas uvedel zakon o poljedelskih kreditih. Vršile so se razne ankete in posvetovanja in ta misel se je vedno vzdrževala potom predavanj in potom časopisja. Tako so se res tekom časa v okrilju Glavnega združnega saveza izkristalizirala glavna združna načela, na katerih naj bi počival zakon o poljedelskih kreditih.

(Drugi del govora prihodnjič.)

KMETIJSKA DELA V MESECU JUNIJU.

V splošnem in pri živini.

V juniju je najdaljši dan in najkrajša noč v letu. Zato se navadno v tem času na kmetih največ opravi. Popravljamo razne kozolce in pripravljamo ostrvi za sušenje detelje in sena. Kjer so po nalivih pota postala razrovana in neprehodna, jih je nasipati s prodcem in peskom. Pregledati je tudi brvi in mostove, ali so za prevoz težkih tovorenih vozov. Posebno pozornost je obrniti cestam, ki vodijo od travnikov, da se izognemo neljubemu prevračanju s senom obloženih vozov. Pazimo na deco, da ne trga in ne žviža nezrelih česenj, ki utegnejo povzročiti motenja v prebavilih.

Pripust krav in telic je najbolje urediti tako, da povržejo ob zeleni krmi spomladi, kar zelo ugodno vpliva na razvoj vimena in količino mleka, zlasti pri prvesnicah. Zategadelj so v pomladi stvorjena teleta tudi za plemo najsposobnejša. Napajanje telet je boljše, nego sesanje, ker moremo prehrano teleta točno regulirati. Prvo mleko po storitvi očisti telečji želodec od želodčne smole. Ako molzemo večje množine mleka, nego ga moremo sproti porabiti, tedaj storimo prav dobro, če ga predelamo v sir in maslo. Naše sirarstvo je še v povojih ter bi bilo treba spraviti ga na tisto višino, kakor se nahaja n. pr. v Švici, Danski, Nizozemski in drugih naprednih državah. Malim pujskom pokladajmo razven ječmena in poparka iz otrobov tudi nekoliko lesenega oglja in zemlje, kar zelo prija njim zdravju in vpliva ugodno na razvoj okostja. V šestem tednu je rezati samce, ki jih ne maramo za plemenitev.

Če ptice pozno vale, tedaj rado primanjkuje žita in drugih poljskih sadežev. Toplo in ne preveč mokro vreme v juniju je za razvoj žitnega klasja velike vrednosti. Zategadelj je nastal pregovor, ki se glasi:

beda in glad v deželo priluka;
Kukavica po kresu če kuka,
a toplo v juniju če dežuje,
uinjake in kašte napolnjuje.

V vinogradu.

Kopajmo drugo kop, kjer se to ni zgodilo že v prejšnjem mesecu. Kopati je po možnosti v suhem vremenu, da lažje rahljamo zemljo in zatiramo nadležni plevel. Začnimo z obiranjem ali pletvijo v rodni vinogradih, kakor hitro se pokaže ves nastavek. V vinogradih do vključno 4. leta je plevel, kakor tudi prikraševanje vrhuncev opuščati, ako hočemo vzgojiti močno trsje. Pri vzgoji vinske trte je v prvih letih delati predvsem na mogočen razvoj trsa, česar pa ne dosežemo, ako ga držimo ob malem številu listja v času najbujnejše rasti. Pri pletvi odstranjujemo mladike, ki nimajo nastavka ali plodu in katerih v prihodnjem letu pri rezi ne rabimo niti za ločne, niti za reznike ali čepe. Ko je trs oplet, privežimo mladike h kolu ali pa na žico. Vezati je pravočasno, to je, predno so se mladike začele nagibati k tlom, s čemur pospešimo asimilacijo listja. Pravočasno povezani vinogradi trpijo tudi manj od peronospor in oidija, kar se zlasti opazi v deževnih letih (n. pr. lani v Osterbergerjevih vinogradih v Halozah). Pri vezi odstranimo z ostrim nožem vse zalistnike ali panoge, ki so nastale na mladikah do tega časa. Najmočnejše zalistnike najdemo na mladikah, ki se niso nahajale v pokončni legi, kar opravičuje potrebo zgodnje vezi. Vezati je kolikor mogoče na rahlo, da zrak in svetloba moreta dohajati v sredino trsa. Listje in kabrnike je čuvati pred povezanjem, ker bi sicer shirali in se posušili. — Pred cvekom škropimo vinsko trto v drugič, če je letina za razširjanje peronospore ugodna in sicer z eno in polodstotno raztopino modre galice. Iz nekaterih krajev poročajo, da so dosegli dobre uspehe pri škropljenju s takimenovano »bosna-pasto«. Vendar so dosedanja poizkusi na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru pokazali, da je moramo jemati 1/2 do 1 kg več nego modre galice na 1 hl vode za enako dober učinek, zlasti v letih, ko peronospora hudo nastopa. — V tem času žveplamo tudi z žveplenim prahom, ako nismo pridelali raztopine galice salopidina. Pokončujemo grozdnega sukača in trtnega zavijača.

V sadonosniku.

Tudi v juniju imamo v sadonosniku zmirom dovolj posla. Žalibog pa ne moremo potrebnih opravil vsikdar pravočasno vršiti, ker imamo drugega dela večkrat čez glavo. V juniju je potrebno, da škropimo proti škrlupu z enodostotno raztopino bakrenoapnene brozge in sicer jablane, češplje in hruške. Izmed živalskih škodljivcev nastopa najhujše listna in krvava uš. K sreči se listna uš drži večidel mladega sadnega drevja v drevesnicah, kjer je pokončevanje mnogo lažje, nego na odrastlem drevju. Tu intam se pojavi v mesecu juniju jabolčni vbadar, ki povzroči odpadanje nedorastlega sadu. Samica vbada jabolčne sadove, ko so dosegli debelost oreha ter polaga vanje jajčeca. Plodovi vsled tega odpadejo in iz jajčec izlezla ličinka se razvija v odpadlem plodu dalje, dokler se ne zarije v zemljo in tam zabubi. Škodljivca pokončujemo na ta način, da zemljo prekopljemo in pognojimo s kajnitom. Drevje, katerega smo v pomladi posadili na stalno mesto, je treba večkrat pregledati in poganjke iz divjaka porezati. Odstraniti je tudi poganjke iz debela, drevesne krone in povsod, kjer se nahajajo na neprikladnih mestih. Pustiti in prikrašiti je samo poganjke, ki se nahajajo na zgornji strani spodnjih, vodoravnih vej, kajti oni služijo za dovajanje drevesnega soka, ki prihaja dotičnim delom drevesa v prid. Ob suši je treba na novo vsajena drevesa zalivati. Ako je premlado drevje nastavilo plod, ga odstranimo, ali pa vsaj razredčimo, tako da ostane na vsaki sadni češulji po en plod. — V drevesnici vršimo drugo okopavanje, kakor smo to storili v mesecu maju. Pincirajmo stranske poganjke starejših letnikov, da ne rastejo prebohotno, kar bi škodovalo rasti drevja navzgor. Dolgost stranskih pogankov sme znašati kvečjemu 15 cm. Na drevju, katerega nameravamo posaditi v jeseni v sadonosnik, odstranjamo v primernih presledkih vse stranske poganjke, tako da dobimo do jeseni gotovo deblo. Okulante moramo privecovati na čepe, da rastejo kolikor mogoče navpično. Ako zapazimo odgrizene vršičke, je znamenje, da imamo opraviti s pristrigačem, katerega pokončujemo na ta način, da ob deževnih in hladnih jutrih vršičke zbiramo ter s hrošči vred sežemo. — Ko so dozorele črešnje, je začetki z uporabo sadja. Za prodajo je črešnje trgati s peclji in v času, ko še niso prezrele. Prezrele črešnje brez pecljev se hitro zmečkajo ter postanejo za trg neporabne. Ako ne moremo prodati svežih črešenj, jih posušimo in porabimo v gospodinjstvu v zimskem času. Iz jagod prirejamo mezge, ki so zlasti za otroke zelo priljubljena slaščica.

Na polju in travnikih.

Okopavajmo koruzo in sicer po možnosti v suhem vremenu. V to svrhu se poslužimo najbolje okopalnika, katerega vleče samo ena žival. Pri obdelovanju s stroji prihranimo ogromne svote denarja, ki bi ga sicer izdali za delavce. Vrlo dobre okopalnike, kakor tudi druge poljedelske stroje naročamo po konkurenčnih cenah pri tvrdki Melichar-Umrath-Bacher v Pragi, ki ima svojo podružnico v Ptuj. Krompir osipajmo kakih 14 do 21 dni pred cvetom z osipalnikom, enako kot pri okopavanju.

Na travnikih je senena košnja v polnem teku. S košnjo začnimo, ko se nahaja večidel trav v cvetu, to je v prvi polovici junija. Znamenje za pričetek košnje nam poda pasja trava, ako je začela oveteti. Preveč zrela trava daje vlaknasto in težko prebavno krmo. V senenih shrambah je paziti, da seno ne gnije in ne plesni, kar preprečimo s tem, da omejimo pristop zraka z močnim tlačanjem sena. Po končanem spravljaju sena je travnike precurljati z vodo potočnico, kar izredno dobro vpliva na rast otave. Namakanje senožeči je v ugodnih slučajih toliko vredno, kakor gnojenje. Tega pripomočka se moremo poslužiti povsod, kjer se nahajajo travniki ob potokih in neusahljivih jarkih.

Na vrtu.

Sejemo poletno endivijo, za jesensko rabo pa kole-rabo, fižol, grah in redkev. Presajajmo solato, pozno zelje, ohrovt, kolerabo, papriko in peso. Osipajmo kapusnice (glavice) ter jih zalivajmo po potrebi z razredčeno gnoj-nico. Paradižnike privezujemo h kolom in odrezujemo zalist-nike. O kresu prenehajmo z rezanjem špargljev, da se morejo okrepiti za prihodnje leto. Ob suši zalivajmo cel vrt temeljito s prestano vodo v jutrih in na večerih. Odcve-tele vrtnice obrežimo na popju. Okulirajmo divjake vrtnic na poganjajoče očesce. Presajamo poletne cvetlice in se-jemo turške nageljčke.

V kleti.

Zapolnjujmo vino in žvepljamo sode po potrebi v presledkih 4—6 tednov. Kjer ni oken in zatvornic, zamašimo kletne odprtine s slamo, da zabranimo pristop top-lega zunanega zraka. Sodove vehe in pilke naj so popol-noma okrogle ter naj ne prepuščajo zraka do vina. V sla-bo zadelanih sodih se zlasti v toplejšem času tvori kaj ra-da bira, ki vino poslabša in naposled popolnoma pokvari.

V čebelnjaku.

V juniju se vrši najmočnejše rojenje. Da roji predaleč ne odletijo, jih je poškopiti z vodo ter spraviti čimpreje v senčnat prostor. Nekoliko dni pred odhodom prvenca hranijo čebele-delavke matico slabše, da manje leže pred rojenjem ter je sposobnejša za izlet. Znak skorajšnjega rojenja je, da se čebele-delavke vračajo dotični dan oblo-žene s praškom ter se priključujejo tisti skupini čebel, ki se nahaja na izletišču. Druge pa navalijo na med in se nasičene pridružijo roju. Včasih se dogodi, da se roj vrne v svoj stari panj. To se zgodi takrat, ako je matica padla na zemljo, ne da bi jo čebele opazile ter se ji radi tega niso mogle pridružiti. Takšen roj se roji vnovič, ko je iz-šla prva mlada matica iz svoje celice. V modernih panjih je mogoče nošnjo medu in rojenje regulirati poljubno s

skrčenjem medenega prostora in odstranjevanjem troto-v-ske zalege, kar je za čebelarje velike vrednosti.

Z dnevi dolgimi in sadjem mičnim,
se meces junij redno oglasi;
tu se kiti žena s klasjem žitnim,
tam pa žvižga mož in seno kosi.

Vekoslav Štampar.

Interpelacija narodnega poslanca g. Ivana Vesenjaka in tovarišev na g. ministra financ, g. ministra trgovine in industrije in g. ministra poljoprivrede i vode v zadevi iz-voza kmetijskih pridelkov in živine; G. minister! Zadnji izkazi o naši zunanji trgovini izkazujejo jasno nazadovanje našega izvoza tako v množini, kakor tudi v celotni vred-nosti. Na notranjem našem trgu opazujemo pri nekaterih pridelkih znatno padanje cen pod svetovno pariteto in na-ravnost zelo kritičen zastoj. Tako je padla recimo cena naše živine zadnje mesece za 50—70% in tržna poročila izkazujejo, da se proda na sejmiščih jedva ena četrtina do ena tretjina blaga, ki ga producent nudi in hoče spraviti v promet. Vinogradništvo trpi, ker nima izvoza na trge, kamor je prej oddajalo svoje pridelke. V lesni trgovini je vidno nazadovanje iz trgovinskih, carinskih in eksportno-tarifnih razlogov. Nekaterih pridelkov, kakor je fižol, ki čaka v zelo velikih množinah pri producentu, iz istih raz-logov ni mogoče spraviti na dosedanja inozemska tržišča. Vse to povzroča naglo in za naše gospodarsko in politično življenje nevarno padanje kupne in davčne moči najširših slojev prebivalstva naše države, osobito pa še v Slove-niji. Zato vprašamo: 1. Ali je gospod minister poljopri-vrede i voda voljan po strokovnih kmetijskih organizacijah in po svojih organih ugotoviti stanje v zgoraj označenih panogah ter kot poklicani zaščitnik izvršiti takoj svojo dolžnost napram ljudstvu? Ali hoče posebej povzročiti u-klinitve izvozne prepovedi o izvozu živine (govedo in svi-nje ter konjev) lahke teže? 2. Ali hoče g. minister financ z ozirom na opisano stanje v zemlji takoj ukiniti razne še obstoječe izvozne carine na kmetijske pridelke, posebej na živino, sadje, fižol in drugo? 3. Ali hoče g. minister trgovine in industrije in vlada sploh pospešiti sklepanje trgovinskih pogodb in vplivati, da se naša finančna poli-tika otrese v prometni in posebej carinski politiki več kot ozkih fiskalnih vidikov? V Beogradu, dne 29. maja 1925.

Sv. Peter pri Mariboru. Kmetijska podružnica Maribor in okoliš priredi prihodnjo nedeljo, dne 7. junija, v dekl-ški šoli predavanje o govedoreji. Začelo se bo takoj po rani sv. maši. Predaval bo strokovnjak, ki ga pošlje mari-borska oblast. Po predavanju se smo oglasili vsak poslu-šalec, ki ima kako tozadevno vprašanje ali željo na srcu. Udeležba pa bi naj bila kolikor možno obilna; nimajo pri-stopa le udje podružnice, ampak vsak, bodisi kmet ali mali posestnik, ali viničar, ali hlapec, tudi žene in dekleta, skratka: vsi naj pridejo, ki imajo z govejo živino opraviti. Predavanje mora roditi čim največ sadu!

Mariborski trg dne 30. maja 1925. Trg je bil izredno dobro preskrbljen in obiskan, pa tudi kupčija je bila že na vse zgodaj zelo živahna. To pot je bilo izredno veliko pe-rutnine, zelenjave in drugih živil. Prišlo je 27 slaninarjev na trg, ki so prodajali svinjino in slanino po 20 do 35 din., drobnino pa po 15 do 18 din. kg. Domači mesarji pa so prodajali govedino po 10 do 19 din., teletino po 15 do 17.50 din., svinjino po 17.50 din., prekajeno meso po 30 do 40 din. in klobase po 20 do 40 din. kg. — Perut-nine je bilo to pot čez 1200 komadov, zato pa je bila bolj poceni in sicer so se prodajali piščanci po 20 do 30 d.n., večji 50 do 75 din., par kokoši 30 do 60 din., race po 50 do 80 din., gosi mlade po 35 din., stare po 60 do 100 din. in purani po 80 do 120 din. komad, grlice po 25 din., kanalčki po 75 din., domači zajčki po 10 do 50 din., kozlički (20 komadov) po 40 do 125 din., jagnjeta in ovce (6 komadov) 100 do 150 din. komad. — Krompir, sadje, zelenjava in druga živila: Kmetje so pripeljali 15 vozov krompirja in so ga prodajali po 12.50 din. mernik (7½ kg) ali pa po 1.25 do 2 din. kg, novi krompir je postal cenejši, t. j. 9 din. kg; jabolka 5 do 12 din., posušene slive 16 do 18 din., črešnje po 12 do 18 din., datelji 15 do 35 din., fige 10 do 16 din. kg, pomaranče 1 do 3.50 din., limone 0.50 do 1 din. komad, jagode 20 din. liter, čebula 4 do 6 din., česenj 15 do 20 din., kumare 15 do 18 din., kisló zelje 3.50 din., kislá repa 1.50 do 2 din., solata 8 do 12 din. kg, glavната solata 1.25 do 2.50 din., braziljanska 2 do 4 din. komad, maslo 40 din., kuhano 56 din. kg, karfiljol 4 do 20 din. komad, mleko 2.50 do 3 din., sme-tana 12 do 15 din., bučno olje 18 do 22 din. liter; jajca 0.75 do 1.25 din. komad. Tudi cvetlice so se prodajale po 50 para do 50 din., v loncih pa po 50 do 60 din. komad. Videti je pa bilo tudi palme, ki so se prodajale po 55 do 70 din., palmino seme pa po 2 din. komad. — Lesena in lončena roba se je prodajala po navadni ceni 50 para do 150 din., brezove metle po 2 do 5 din., lesene vile za seno po 12 do 20 din., lesene grablje po 20 do 25 din., ročni vozički 125 do 1000 din., veliki vozovi po 1500 do 2000 din. komad, koruzna slama 25 do 30 din. vreča. — Seno in slama: Kmetje so pripeljali v sredo, dne 27. maja zaradi deževnega vremena samo dva voza sena, v soboto, dne 30. maja pa 14 vozov sena, 3 vozove otave in 15 vozov slame. Cene so bile senu 50 do 75 din., otavi 55 do 60 din., slami pa 35 do 50 din. za 100 kg. Slama se je pro-dajala tudi po snopih in sicer po 1.50 do 2 din. snop. Seno ii slama postaja tem cenejša, čim bolj se bliža po-letje, tudi zato, ker imajo kmetje še velike zaloge lanskega sena in lanske trave. Kakor sedaj kaže vreme, bodo tudi letos imeli vsega v obilici.

leratno in eparatistično.

ZITNI TRG.

V žitni trgovini vlada še vedno zatišje. Večjih kupčij se ne dela, v prometu je po večini samo inozemsko blago.

Naše žito, osobito pšenica, je silno drago, kljub ameriški, madžarski in italijanski konkurenci, kar je znak, da so zaloge že popolnoma izčrpane. Na trgovino z inozemsko pšenico in moko je vplival nekaj porast dinarja tako da je postala ameriška in avstralska pšenica precej cenejša. Se pred par dnevi se je prodajala pšenica Rosafé franko Postojna po 4.55 din., sedaj se pa dobi že po 4.30 din. za 1 kg. Ameriške moke se vedno več uvaža, nego pšenice, ker imajo naši mlinci z ameriško pšenico slabe izkušnje; daje namreč polovico več otrobov, nego naša.

Promet s koruzo je neznan. V Slovenijo se je urvozilo nekaj vagonov koruze in koruzne moke iz Slavonije, nekaj se je pa prodalo v inozemstvo preko Beograda za Brailo.

Oves se slabo kupuje. Na prodaj se nudijo večje količine napolpokvarjenega blaga.

Ječmen je brez prometa, ker pivovarne čakajo na novo žetev; tekem tega meseca bo prišel že nov ječmen na trg.

Pišol ne prihaja v trgovini v poštev. Proda se ga le samo toliko, kolikor ga porabijo naša mesta in industrijski kraji.

Pšenična moka ne prihaja pri izvozu več v poštev. Uvažamo pa velike količine ameriške, italijanske in madžarske fine moke. V Dalmaciji in Črnogori se uvažuje tudi koruzna moka iz Italije. — Otrobi se izvažajo v večji meri v Avstrijo in Ogrsko.

V trgovini na veliko so cene sledeče:

Pšenica bačka 480—490 din., madžarska franko šlep na Donavi 475—480 din., ameriška Rosafé in Manitoba IV franko Postojna 430—440 din. za 100 kg. Avstralska pšenica ima isto ceno, kot ameriška, kakovosti pa je slabše.

Koruzna bačka 185—195 din., sremska 190—197 din. za 100 kg pri takojšnji dobavi. Zaključki za dobavo v juliju: 100 kg po 215 din.

Moka nularica iz Bačke 660—670 din. za 100 kg, italijanska nularica v Zagrebu 625—640 din., ameriška 650 din. V Sloveniji je ameriška in italijanska moka za nekaj točk cenejša, kolikor pač znaša prevoznina iz Ljubljane do Zagreba.

Splošen položaj na žitnem trgu bo slab do nove žetve, ki se nam obeta prav izborna. Nastati bo pa moral na našem žitnem trgu pravcati prevrat, če bomo hoteli postati zopet izvozna država. Ameriška konkurenca nam je prevzela vsa tržišča, ki so dosedaj prišla pri našem uvozu v poštev. Potreba bo hudega konkurenčnega boja, če bomo hoteli naše žito prodati v inozemstvo in naši pridelovalci ne bodo smeli biti preozkosrčni. Seveda Slovečija ne bo posebno močno prizadeta, po večini bo imela od nizkih cen korist.

Hmelj. III. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov v inozemstvu: Zatec, ČSR, 28. 5. 1925. Kupčija je zopet oživela. Cene rastejo. Stanje hmeljske rastline je različno. Aphis-muha se je zadnji čas tako močno razširila, da so jih listi vse polni. Mrzle noči so v veliki meri pospeševale pomnožitev muhine zalege, nekrilatih ušic, katerih je že nekaj videti. Obseg okuženja po muhi in ušici se približuje onemu iz leta 1923. — Ustek, ČSR, 27. 5. 1925. Aphis-muha in ušice so se prikazale. — Alzacija, 24. 5. 1925. Naši nasadi so polni aphis-muh in ušic. — Most, Belgija, 25. 5. 1925. Listnate ušice so se pojavile v veliki množini. — Rheinpfalz, 25. 5. 1925. Nekaj dni je od tega, ko se je prikazala aphis-muha. — »Saazer Hopfen- und Brauer-Zeitung.«

Hmelj. IV. poročilo Hmeljarskega društva o stanju hmeljskih nasadov v inozemstvu. Zatec, ČSR, 29. 5. 1925. Stanje hmeljskih nasadov je jako različno. Mrčesa je vedno več. Najmlajši listi kar mrgolijo krilatih ušic (Aphis-muha). Pa tudi nekrilatih je prav obilo. Letošnje leto je torej prav »ušivo«, kar smo prerokovali že 30. avg. 1924. Razpoloženje se je zboljšalo in cene se polagoma dvigujejo. Konečno razpoloženje zelo čvrsto; hmeljarji ne silijo k prodaji; cene rastejo. — Savez hmeljarskih društev v Zatecu, ČSR.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 59.50—60 din., italijanska lira 2.36—2.39, češka krona 1.77—1.79 din., avstrijski šiling 8.41—8.50 din., švicarski frank 11—11.67 din., angleški funt 290—293 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 8.60 centimov.

IZKUSTVO

je najboljši učitelj. Milijoni ljudi poznajo šampon s črno glavo kot najboljšo sredstvo za nego lasi, da nočejo več vedeti. Radi tega ne čakajte, ampak tudi Vi si osvojite izkustvo drugih. Rabite torej za umivanje lasi še samo mnogo let izkušeni

»Šampon s črno glavo«

ki odgovarja vsem zahtevam prirodne in razborite nege lasi.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah. Edini proizvajatelj: Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem.

Važno je, da pri nakupu posebno naglašate dostavek »s črno glavo.«

MALA OZNANILA.

Ključavničarski učenec sprejme pri M. Hočvarju, Rogoznica pri Ptuj. 667 2—1

Iščem pridno služkinjo, zanesljivo osebo, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela. Prednost ima ona, ki ima tudi veselje za vrt in gospodarstvo. Ponudbe z zahtevami in prepisi spričevali na naslov: Zveza slov. trgovcev v Celju, Kralja Petra cesta 25. 676

Izučena prodajalka in natakarica želi službo menjati; opravlja tudi hišna opravila. Marija Kanzler, Selnica ob Dravi. 2—1

Dobrega švicarja in starejšega zanesljivega hlapca h kravam se takoj sprejme. Prestaviti se mora v grajskiški upravi Viltoš pri Mariboru. 669 2—1

Iščemo štiri tesače, ki so dobro izurjeni v lesanju tramov, plača od kv. čev., delo za več mescev. Istotam se sprejme dobre, stalne konjske hlapce, ki so vajeni prevažanja rezanega in tesanega lesa iz žage do kolodvora; služba stalna, plača po dogovoru; prednost imajo oni, ki se izkažejo z daljšimi spričevali, ter so trdni in pošteni. Sprejme se tudi 4—6 delavcev za popravilo ceste, ki so vajeni s kamenjem delati; službo je nastopiti takoj. Lovro Turk, poslovodja, Mozirje. 678

Išče se kompanjon ali se sprejme najemnik, eventualno se tudi proda, pred tremi leti na novo opremljena hiša za mešano trgovino na križišču cest v prometnem trgu na deželi, pod ugodnimi pogoji. — Kje in pogoje pove Leskovšek Franc v Kozjem. 663 3—1

V službo se sprejme kuharica v starosti od 18—25 let, če mogoče z gospodinjstvom tečajem, ki bi imela veselje in sposobnost do samostojnega gospodinjstva. Nastop s 1. julijem ali pa prej. Ponudbe pismeno ali pa ustmeno na P. Dostal, Ptuj. 625 2—1

Močan pekovski vajenec sprejme v pekarni Ropan na Dobru. 626 2—1

Mizarskega učenca sprejme takoj Marko Keuc, Sv. Lenart v Slov. gor. 639 2—1

Pekovski vajenec se takoj sprejme v pekarni g. Rudolfa Smonig, Svecina, pošta Zg. Sv. Kungota. 651 2—1

Deklica, poštenih staršev z dobrim šolskim spričevalom se sprejme takoj kot učenka o trgovino meš. blaga. Vpraša se naj pri M. Vester v Vitlanju. 634 2—1

Trgovski učenec, zanesljiv z dobro šolsko izobrazbo se sprejme v večjo manufakturno trgovino v trgu. Ponudbe na Jos. Farkaš, trgovec, Sv. Jurij ob Ščavnici. 658 2—1

Gostilna in 16 oralov zemljišča se takoj proda. Vpraša se pri Josipu Fleischhacker na Pesnici. 682

Na prodaj je posestvo blizu postaje Rače. Naslov v upravnistvu. 673

Proda se lepo posestvo v Zg. Hajdinu 64 pri Ptuj, obstoječe iz pet njih, lep sadonosnik, pašnik, zraven tega še dva voza, kolesi, dve kravi, kobila z zrebetom in vse orodje. Martin Sirovnik. 677

Prodaja se travnika: v Voseku 4 oral, v Dragučovi 2 in pol oral, Zg. S. Mariji Gornig, Vosek, p. Sv. Marijeta ob Pesnici. 675 2—1

Tri travnike in dve njivi blizu Sv. Marijete ob Pesnici proda Ivan Zemljic, Dragučova št. 6. 681

Posestvo 27 oralov, 3 hiše, gospodarska poslopja, živ in mrtev inventar, se ugodno proda. Vencel Justinek, Gladomesk, Sv. Vencesel pri Sl. Bistrici. 668

Malo posestvo, ne predaleč od železnice z dobrimi njivami itd. skupno od 3—20 oralov, kupim. Ponudbe z obširnimi popisom na upravo pod 640.

Gostilna se vzame v najem. — Naslov v upravnistvu pod št. 627 2—1

Pekarija v Mariboru, dobro vpeljana, popolnoma opremljena s hišo vred na prodaj. Ponudbe na naslov V. Leskovšek, Celje, Cankarjeva ulica 5. 645 2—1

Proda se malo posestvo, četrt oral, njive, hiša zidana, 2 sobi, kuhinja, hlev za 2 kravi in svinjak, Jožef Vidovič, Sp. Hoče. 647 3—1

Dobro ohranjen enovprežni mesarski voz z oljnatimi osmi in en koleselj se po ceni prodaja ali zamenjata za vino. Gostilna Andrejek, Studenti pri Mariboru, Zrinjskega ul. 1. 666

Prodajo se po nizki ceni: ženski šivalni stroj Singer, lepo pohištvo iz trdega lesa, Wertheim-blagajna, omega ura, zlata ura, ženski briljantni prstan, polhromatične štiri-vrstne harmonike. Pesniški dvor št. 21 pri Mariboru. 671

Mehki okrogli les za žago kupuje proti takojšnjemu plačilu Matija Obrat, Loška ulica št. 15. Maribor. 664 6—1

Stare tračnice (šine) za stavbe stanejo samo 2 D kg. Maribor, Vrazova ulica 9-III-8. 674 3—1

Leseno stavbno ogrado s cementnimi podstavki, stojčice na Teznu pri Mariboru št. 113, primerno za graditev stavbe za seno, se ugodno proda. Vprašati pri Slavenski amer. rik petrolejski družbi, Trg Svobode 3. 679 2—1

Razpis.

Pri okrajnem odboru gornjegrajskem odda se služba cestnega mojstra.

Za to službo usposobljeni prošniki, ki morajo biti Jugoslovani po rodu in jeziku, naj vložijo svoje pravilno opremljene in kolkovane prošnje pri okrajnem odboru v Gornjemgradu do dne 25. junija t. l. 680 3—1

Okrajni odbor v Gornjemgradu, dne 25. maja 1925.

Notar Avgust Drukar v Celju

uraduje odslej v pisarni prejšnjega notarja Baša vsak dan razum nedelj in praznikov. 622 3—1

Dražba lova.

Lovska pravica krajevne občine Korena se da potom javne dražbe do 31. maja 1928 v zakup. Dražba se vrši v soboto, dne 27. junija 1925 ob 10. uri predpoldne v prostorih sreskega poglavarja v Mariboru, levi breg.

Sreski poglavar v Mariboru, levi breg, dne 27. maja 1925.

Apno, trboveljski cement, mavec (gips), strešno lepenko, koks, premog, štukaturo i. t. d.

dobavlja v vsaki množini in najceneje tvrdka

M. Korošec. Maribor

Aleksandrova cesta 23, na dvorišču.

Kupujem tudi zdravo celo in zdrobljeno smrekovo skorjo (lubje in čreslo). Sporočite mi takoj količino in ceno.

Občni zbor Gospodarske zadruga v Ormožu

r. z. z. o. z.

se bo vršil v nedeljo, dne 7. junija 1925, ob pol 9. uri v kletarski zadrugi z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnika.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1924.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepan, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. 660

Prvovrstno čajno maslo

iz pasterizirane smetane z garantirano trpežnostjo, offerira po najnižjih dnevnih cenah I. mariborska mlekarja Adolf Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51. — Razpošilja se po pošti na vse strani. Na željo v 1/2 in 1/4 kg kosih pakovano. 661

ZAHVALA.

Vsem, ki so z nami sočustvovali in nas tolažili ob bridki izgubi našega dobrega sina in svaka gospoda

Alojzija Stupan

izrekamo srčno zahvalo.

Posebno se zahvalimo v. g. pl. Pongracu za njegovo požrtvovalno skrb, gg. pevcem Bralnega društva Dornava, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga tako mnogoštevilno spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala!

Dornava-Brestrnica, dne 2. junija 1925.

Zalujoča rodbina Stupan-Kunwald-Roscher.

Samo 250 D

stane gumijevi dežni plašč zelo trpežen. isti boljše vrste 290 D. Najfinejši 460 D. Dobiva se v lepih barvah samo v

Prvi gorenjski razpošiljalnici
IVAN SAVNIK, KRANJ 400

Istotam se razpošilja zopet vse vrste manufakturnega blaga po zelo nizkih cenah. Zahtevajte vzorce in cenik!

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri
Okrajni posojilnici v Ljutomeru.

ki obrestuje kranilne vloge navadne po 8%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hranilne knjige drugih denarnih zavodov kot gotovino ter izvršuje vsa nakazila. — Tekoči računi.

Spoominajte se Oliške večerje!

Prodaja se posestva z mlinom brez konkurence. Ivan Kovač Črešnjevca 1, Slov. Bistrica.

Prodaja se: nov čebelnjak za 24 A. Z. panjev, motorno kolo „Wanderer“, pomožni motor DKW in A. Motorette, nov dvo sedečni avto „Peugeot“ železen rezervar 1000 l vsebine. Vsa zelo po ceni. Pojasnila daje Fr. Pograjc, Breg, Celje št. 33. 618

Trava na korenini se prodaja. Vprašati Franciškaška ulica št. 13. Maribor. 633 2-1

Vino po ceni kupi takoj. — Grizek, Sturmberg, p. Pesnica pri Mariboru. 638 2-1

Lepe suhe gobe kupuje tudi letos vedno po najboljši ceni trgovina Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Nakup daje vedno po najvišji dnevni ceni. 655 3-1

Pozor! Ravno došlo blago nove cene. Platno barhentni druk hlačevina, svileni robci, sukno itd. Dobiva se najceneje pri Trpinu, Glavni trg 17. 49

Prvovrstni angleški in ostriški plinski koka na drobno in debelo dobavi po znatno nižjih cenah Mariborska mestna plinarna. 89

Brusilno britve, škarje, nože itd. Električna brusarna (v brivnici Koštomaj) Celje, Prešernova ulica 19. 1118

Isa portlandcement, zagorske apno, strešno in zidno opeke, deske, late, cementne, cevi vseh velikosti, ter tesan les travertin, kovaški premog itd. se dobi letos po čudovito nizki ceni z vseh žel. postaj. — Stalna zaloga vedno pri V. Dratina, Križevci pri Ljutomeru, ki je glavni zastopnik za ves stavbeni material. 344 6-1

HA-HA-HA

ne boš strgal, ne, imam močno obleko, ker sem kupil sukno v veletrgovini R. STERMECKI v Celju šte. 24 katera razpošilja trpežno sukno m D 60—, močen ševjet m D 70—, fini kamgarn m D 90—. Ilustrovani cenik z brez 1000 slikami se pošlje vsakemu zastoj, vzerci od sukna, kamgarne in razne manufakturne robe pa samo za 8 daj na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povratek vožnje. Naročila brez D 500— pošt. prosto. Trgovci enkratno cene.

Kontinental

zavarovalna in prozavarovalna družba Beograd, delniška glavica 5.000.000 din., prevzema vsa zavarovanja pod ugodnimi pogoji.

Krajevne zastopnike po celi Sloveniji se išče.

Ponudbe se vpošljejo na: Kontinental, zavarovalna in prozavarovalna družba za Slovenijo, Maribor, Glavni trg 16.

POZOR!

Samo 300 D franko nadom!

Ta garnitura kuhinjske posode je iz najboljšega aluminija; snežno bela in desetletja trpežna. Dobavlja se proti predplačilu ali povzetju.

Posode držijo in to gornja vrsta od leve na desno po ca 2%, 1% in 1% litra in spodnja vrsta po ca 1, 1%, 1%, 1% litra, ponev ima 20 cm premera. Naročite takoj, ker ne vemo, ako nam bodo razmere dovolile, vzdržati trajne in ugodne ponudbe.

Členik brezplačno. Inzerat priložiti. Ako ne ugaja, se vzame radevolje nazaj.

Somišljeniki inserirajte!

Prima Dürkopp šivalni stroji in kolesa po najnižjih cenah pri Alojzu Ussar, Krekova ulica 14. 1034

VAJENEC

se sprejme v eni veletrgovini z mešanim blagom na deželi. Ponudbe na upravo lista pod „Vajenec“. 635

XXXXXXXXXXXX

MOSTIN

v izdelovanje zdrave in dobre domače pijače se zopet dobi samo pri edinem izdelovalcu Maks Wolfram, med. drogerija, Maribor, Gosposka ul. 33. 606 3-1

XXXXXXXXXXXX

Trg. pomočnika

železne in specerijske trgovine več, se sprejme v veletrgovini Ed. Suppanz, Pristava, Slovenija. 656 3-1

XXXXXXXXXXXX

Prava ura za Vas!

je Suttnerjeva ura, kajti Vi potrebujete točno idočo ura z jakim in preciznim ustrojem, lepo izdelano in pri vsem tem poceni. Z uro od Suttnerja boste vsekakor zadovoljni. Tvrška Suttner kot jugoslovenska podružnica lastne tovarne ur v Švici, jamči Vam za dobroto ustrojaj!

Vse nadkriljuje znamka „IKO“. Zahtevajte bogate ilustrovani cenik. Pošljite na istega samo 2 dinarja za poštino na naslov:

TOVARNA UR H. SUTTNER v Ljubljani, št. 993, Slovenija.

KRAPINSKE - TOPLICE

pri Zagrebu zdravijo: protin, revmatizem, išias, ženske bolezni itd. — Stalna vojaška godba, električna razsvetljava, kino, lastna radiopostaja ter druge zabave. Izven glavne sezone znatni popusti na cenah. Pojasnila daje brezplačno kopališčna uprava

KRAPINSKE - TOPLICE

XXXXXXXXXXXX

KOMATI

in opreme zakonje za lahko in težko vožnjo, dežne plahte za konje in vozove, svetiljke za kočije, ovratniki, nagobčniki za pse. Dalje velika izbira kovčkov in torbic za potovanje, nahrbtniki, gamaše, gonilni jermeni za mline, žage itd. Popravila se sprejemajo ter točno in solidno izvršijo.

Ivan Kravos Maribor

Trgovina in zaloga: Sedlar in torbar. del. Aleksandrova c. 13 Slomškov trg št. 8

Reis Karel v Ormežu

uljudno naznanja, da kupi hrastove, bukovne, črešnjevne in orehove hlode ter plača po dnevni ceni. — Na prodaj imam po ceni rezan les za stavbe, deske, letve, krajce, les za strešne grede in razno stavbeno gradivo. 610

XXXXXXXXXXXX

Zastoni

in poštine prosto se pošlje takoj krasni cenik z več tisoč slikami. — Pišite nemudoma ponj v

Prvo gorenjsko razpošiljalno

Ivan Savnik

Kranj — Slovenija.

Vzorci raznega blaga za obeske se pošljejo na ogled.

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

APNO

iz Zagorja, Portlandcement v vsaki množini in zmiraj sveže. Traverze in vsa druga železnina se kupi ceneje kot drugod v staroznani

vletrgovini z železnino in gradivnim materialom

I. Andraschitz

Vodnikov trg Maribor Vodnikov trg

XXXXXXXXXXXX

Je li osvoboditev bolečin vredna ene poizkušnje?

Potem se ne tožil temveč poskušaj: LEKARNARJA FELLERA ELSAFLUID. Imaš bolečine v obrazu? Na celim telesu? Muči li Te revmatizem, glavoboli? Zobobol? Ako si preobčutljiv proti mrzlemu zraku? Ti bo trljanje z Elsafluidom olajšalo bolečine. Te okrepilo in osvežilo. Znotraj za želodec, pri krčih, bolečinah nekoliko kapljic na sladkorju. Mnogo izdatneje in bolje delujoče kot francosko žganje, najbolje sredstvo te vrste! Z zavojnico in poštino vred stane:

1 paket s 6 dvojnati. ali 2 spec. steklenici . . . 62 D
2 paketa s 6 dvojnati. in 2 spec. stekl. . . . 88 D
3 paketi s 12 dvojnati. in 2 spec. stekl. . . . 196 D
6 paketov s 18 dvojnati. in 6 spec. stekl. . . . 346 D

Naročila naj se natančno naslove na:

EUGEN V. FELLER lekarnar, v Stubici Donji, Elsatr 341, Hrvatska.

Za dopolnitev paketa priporoča se: ELSA-KROGLJICE, mlo odvajalno sredstvo z dobrim uspehom. ELSA-RIBJE OLJE krepi slabe otroke in odrasle.

Priporoča se Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 600 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 800 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, 120 cm veliki po 1700 D.

Stenski križi

z leseno podobo (korpuse) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D 40 cm po 140 D.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v različnih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v različnih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplotno priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, ist kupi v Tisk. sv. Cirila v Mariboru.

Na obrokel

Manufakturo in konfekcijo, vezenine, pletenine i. t. d. kakor moške in ženske obleke po meri iz lastne prvovrstne krojačnice ter premog in drva dobite proti agodnemu odplačevanju le pri trdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

Maribor, Vejašniška ul. 2, pisarna Gregorčičeva ul. 1

DENAR

si prihranite, ako kupite manufakturno blago

v Celju „Pri solncu“

Stalno ogromna zaloga vsakovrstnega svežega blaga, kakor: sukno za moške, voleno za ženske, hlačevine, liskovino, baržun, barhent, belo platno, rujavo platno, nogavice, pavola, vsakovrstno moško ter žensko perilo, brisalke, odeje, dežniki, dežni plašči, cefir in plava platno za srajce, klot, čepice in naglavne rute.

Ne opustite se prepričati! Za obilen obisk se priporoča

Alojz Drofenič

Glavni trg 9 Celje Glavni trg 9

Postrežba točna!

Mera obilna!

Priporoča se prvi slovenski zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

Dunajska cesta 17

Dunajska cesta 17

ki je edina te vrste.

Podružnice: Celje, Breg 33; Zagreb, Hatzova ulica 12; Sarajevo, Koroševa ulica 15 in Split, Ulica 11. puka.

Velika efektna loterija v Ptujv korist novih orgel v cerkvi sv. Petra in Pavla.
Loterija obsega 250 lepih dobitkov v skupni vrednosti**50.000 Din.**

Vrši se 29. junija 1925.

Prvi in glavni dobitnik je **lep mlad konj.**

1. Šivalni stroj (»Singer«)	10. Blago za moško obleko
2. Kolo (bicikl)	11. Blago za žensko obleko
3. Cela kravja koža, ustroj. za podplate	12. Žepna ura
4. Polovnjak vina (3 hl)	13. Vreča moke
5. Namizni servis	14. Klaftra drv
6. Bala belega platna	15. Vsi zvezki Jurčičevih spisov (vezani)
7. Prašič	16. Servis za vino
8. Kuhinjska garnitura	17. Servis za pivo
	18. Zabož mila itd. itd.

Šrečka stane samo 5 Din. — Dobijo se pri župnem uradu Sv. Peter in Pavel v Ptuj.

Denar naložite**najboljše in najvarnejše pri
Spodnještajski ljudski posojilnici r. z. z n. z.**

v Mariboru, Stolna ulica št. 6.

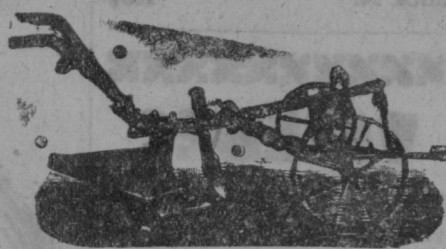
ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Original Sackove pluge

ima na zalogi po zelo ugodni ceni kakor tudi vse ostalo orodje za poljedelce, kovače, mižarje, sodarje i. t. d.

dalje za stavbenike traverze, cement, žičnike in pločevino kakor tudi vse v to stroko spadajoče predmete

veletrgovina z železnilno

Cene nizke.

Pinter & Lenard
MARIBOR.

Potsrežba točna in solidna.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo.

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »ELEM volu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje obrestuje. — Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Vrhunec fino mehanike. Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj. Večletno jamstvo. Brezkonkurenčni pisalni stroj sedanosti je edino

STOEWER-RECORD**LUD. BARAGA**
Ljubljana, Selenburgova ulica 6/1.

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih, razmnoževalnih strojev. Hektografični zvitki, barvni trakovi, ogljeni in povoščeni papir vedno v zalogi.

Oglaš v „Slov. Gospodarju“ imajo najboljši uspeh!

Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisarna: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

(Telefon Interurban: Ročnari).

Brazojarka: Zadruga ropa.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje. Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuko za podebe, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakevice za tenderje, kotle, sođe, mostove, plečenino, kolosa itd. Vijalni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in rabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago! — Prodaja se samo na debelo trgovcem.

Zadružna gospodarska banka d. d.**Podružnica v Mariboru.**V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.**Poblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije**